

DANSK GRISEPRODUKTIONS KONKURRENCEEVNE I 2019

Michael Groes Christiansen & Sisse Villumsen Schlægelberger

SEGES Svineproduktion, Den rullende Afprøvning

STØTTET AF:

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Hovedkonklusion

2019 blev et rigtigt godt rentabilitetsår for de fleste griseproducerende lande. Spanien distancerede sig fra Danmark, men mest på afregningssiden. Deres produktionsomkostninger var 15 øre/kg lavere end i Danmark. Rentabilitetsmæssigt topper Spanien, USA og Brasilien efterfulgt af Danmark.

Sammendrag

Rapporten viser dansk griseproduktions konkurrenceevne i 2019. Udover dette vises udvalgte tidsserier med hensyn til effektivitet, omkostning pr. kg slagtekrop samt i rentabilitet i forhold til udvalgte lande, som er med InterPIG-netværket.

InterPIG-netværket omfatter de fleste vesteuropæiske lande, enkelte central- og østeuropæiske lande samt Canada, USA og Brasilien.

2019 var et rigtigt godt rentabilitetsår for fleste lande. Det er Spanien, USA, Brasilien SC og så Danmark som topper i rentabilitet pr. kg slagtekrop med henholdsvis 2,26; 2,14; 1,95 og 1,67 kr./kg.

Med en produktionsomkostning på 10,56 kr./kg lå Danmark på en tredje plads i EU-InterPIG i 2019. Produktionsomkostningen var 15 øre/kg højere end i Spanien og 36 øre/kg højere end i Belgien. Belgien har sænket lønomkostningerne meget i forhold til tidligere år baseret på et tidsstudie på arbejdstidsforbrug i enkelte belgiske grisebedrifter. Uden denne sænkning havde de ikke være foran Danmark. SEGES er dog lidt skeptisk overfor dette belgiske tidsstudie, for har de målt alt arbejdstiden ved at have en griseproduktion. Canada, USA og Brasilien SC har væsentligt lavere omkostninger end de europæiske lande med 7,78; 7,91 og 7,92 kr./kg i fremstillingspris pr. kg slagtekrop.

Canada opnåede en meget lavere afregningspris i 2019 end den i USA med 7,15 mod 10,05 kr./kg i USA. Sikkert begrundet i at Canada i cirka 5 måneder ikke kunne eksportere til Kina, på grund af "tekniske" handelshindringer.

Belgien var ramt af handelsrestriktioner på grund af Afrikansk Svinepest (ASF) i vildsvinebestanden. I forhold til andre landes fremgang i afregningsprisen fra 2018 til 2019 har det kostet i nærheden af 1,5 kr./kg i afregningspris. Karantænen er her i slutningen af 2020 nu blevet ophævet for Belgiens vedkommende. Tyskland er i september 2020 blevet ramt af fund af ASF i vildsvinebestanden. Der er en formodning om, at dette i mindst 1 år frem vil koste mellem 1-1,5 kr./kg på den tyske afregningspris. Dette er dårligt nyt for de danske smågriseeksportører, da prisen på en 30 kg's gris faldt med cirka 100 kr./smågris som følge af fundet af ASF i Tyskland.

Danmark var bedst, når det gjaldt produktivitet i soholdet. I Danmark blev der i 2019 fravænet 14,9 grise pr. kuld mod kun 13 og 12,9 grise pr. kuld i Tyskland og Holland, som er de næstbedste.

2017 var et rentabelt år, efterfulgt af 2018 som var et underskudsår. 2019 blev rentabilitetsmæssigt et fantastisk år. Den korte afstand mellem to gode år har haft stor betydning for den gennemsnitlige rentabilitet set over 10 år.

Danmark er meget konkurrencedygtige indenfor smågriseproduktionen, hvor de sammen med Spanien er omkostningsførere. Smågrise ved 30 kg solgt til markedspriser giver alligevel underskud i en rentabilitetsmodel set over en 10-årig periode. Rentabilitetsmodellen viser, at smågriseproducenter, der har solgt til tysk Nord-West-notering eller dansk SPF-pulje region 2/3, PRRS-negativ, har haft et tab på cirka 6 kr. pr. smågris i gennemsnit. Det skal dog tilføjes, at et ekstra tillæg i form af store ensartede batch fra de relativt store danske sohold kan betyde, at danske smågriseproducenter i realiteten har haft overskud.

Den store forskel i national produktionsomkostning i en "lukket national model" mellem Danmark og Tyskland på henholdsvis 10,56 mod 11,67 kr./kg i 2019, forsvinder, når der laves rentabilitetsanalyser på slagtegrise i de to lande. Årsagen er, at slagtegriseproducenter i Tyskland betaler markedsprisen på smågrise. Den er i Tyskland ikke sat af en national fremstillingspris på en smågrise, men er påvirket af dansk og hollandsk smågriseimport.

Tyske og danske slagtegriseproducenter har med regelmoms haft stort samme rentabilitet i perioden 2010-2019, men de tyske slagtegriseproducenter på momssystemet Pauschal har over de sidste 10 år i gennemsnit haft en gevinst på cirka 25 kr./slagtegris ekstra i forhold til tysk regelmomsproduktion. Cirka 80 % af de tyske slagtegriseproducenter er på Pauschal-ordningen. Der er et fortsat en diskussion mellem EU og Tyskland om deres Pauschal-system, men der er endnu ikke truffet nogen afgørelse.

I EU-25 er der nu 17 % færre søer end der var for 10 år siden, men antal slagtninger ligger 5 % højere og slagtevægten er steget cirka 4 %. På den baggrund er EU's produktion af grisekød steget med 10 % på 10 år, og det øger behovet for gode verdensmarkedspriser. Dette har så også været tilfældet siden ASF slog igennem i Kina i 2019. Status 2020 er 37 % mindre griseproduktion i Kina i forhold til 2017 og et samlet importbehov for grisekød, som er steget med cirka 77 %.

Såvel smågrise- som slagtegriseproduktionen forventes at falde i Tyskland. Årsagen er, at fremtidens produktion i Tyskland tyder på en omlægning til mere dyrevelfærdsproduktion, som vil kræve betydelige investeringer.

Baggrund

Hvert år indsender lande, som indgår i InterPIG-samarbejdet, deres nationale gennemsnit for effektivitet og priser for det foregående år. Benchmarkingen er i første omgang for en integreret bedrift

med en full-line-produktion af slagtegrise. Produktionsomkostning pr. kg slagtekrop og afregningspriser danner grundlag for benchmarking af produktionsomkostninger og rentabilitet.

Forudsætningen for en god benchmarking er, at "tal" er gjort sammenlignelige. De enkelte lande bruger kold eller varm slagtevægt, eller levende vægt, når de regner økonomi pr. produceret enhed. Effektivitetstal er også påvirket af forskellige nationale metoder. Faktoren til at omregne fra slagtevægt til levendevægt er fx forskellig. Når der anvendes forskellige faktorer, bliver foderforbrug og daglig tilvækst ikke umiddelbart sammenlignelig.

Produktionseffektiviteten i de enkelte landes griseproduktion har afgørende indflydelse på konkurrenceevnen. Inputfaktorer, såsom bygge- eller foderpriser, påvirker produktionsomkostningerne meget, mens lønomkostningerne udgør en mindre andel. Foderpriserne er oftest kontinentalt betinget, afhængig af om der er eksportoverskud eller ej af korn, majs eller sojaskrå, men foderprisen kan også variere betydeligt inden for det enkelte lands afhængighed af logistikomkostninger.

Produktionsomkostninger landene imellem er blandt andet afhængige af det enkelte lands rammevilkår, specielt på dyrevelfærd og miljøområdet. Inden for EU-området har Sverige, Danmark og UK skærpede nationale krav til dyrevelfærd, som medfører øgede omkostninger. Italien skiller sig ud med den høje slagtevægt, og afsætningen ligger i et andet markedssegment end de øvrige EU-lande. Holland og Danmark har de strengeste miljøkrav, men Tyskland er også ved at komme med på dette område.

På mellemlangt sigt er det ikke produktionsomkostningen pr. kg grisekød, men rentabiliteten pr. kg grisekød, som er interessant. Derfor indgår de enkelte landes afregningspriser i InterPIG-samarbejdet. Den udbetalte afregningspris pr. kg grisekød er de opnåede nationale salgspriser minus slagteri- og distributionsomkostninger samt eventuel resultatudlodning til slagteriets leverandører.

Bedrifterne bliver mere og mere specialiserede i enten smågrise- eller slagtegriseproduktionen. Slagtegriseproducenternes smågrisepris er i dag markedsbestemt. Det er et stort centraleuropæisk smågrisemarked, som dikterer smågriseprisen, ikke nationale produktionsomkostninger for en smågris.

Den integrerede bedrifts produktionsomkostning pr. kg slagtekrop eller rentabilitet er derfor ikke nødvendigvis en særlig god rettesnor for, hvordan konkurrenceevnen reelt er på specialiserede bedrifter. Produktionsomkostninger i InterPIG kan splittes op i en smågrise- og en slagtegrisedel. Dette bruges til at lave ekstra analyser delvist baseret på InterPIG-tal, fx analyser af slagtegriseproducenters konkurrenceevne med ens "smågrisepris", hvor den centraleuropæisk fælles markedspris for en smågris via den tyske Nord-West-notering bruges. Disse analyser kan derfor give et helt andet resultat og et mere korrekt billede af konkurrenceevnen landene imellem for specielt rene slagtegriseproducenter i forhold til resultatet for en integreret bedrift.

Rentabiliteten i griseproduktionen er cyklisk på grund af udbuds- og efterspørgselsmekanismer, og benchmarking af rentabilitet bør derfor ses over tid.

EU er et beskyttet indre marked med hensyn til grisekød. I 2019 var der en importtold på 6,47 kr./kg for udbenet grisekød og 3,99 for hele/halve slagtekroppe. Tolden er uændret i forhold til 2017. Canada har lavet en kvotaaftale med EU i 2017, som giver dem mulighed for at eksportere noget til EU uden afgifter. Importen fra Canada til EU er stadigvæk stærkt begrænset. I alt har EU i 2019 importeret 203 tons fra Canada, men 0 tons i de første tre kvartaler af 2020, da prisen på verdensmarkedet har været bedre end det Canada kunne opnå i EU.

Materialer og metoder

Formålet med denne Rapport er at måle Danmarks konkurrenceevne inden for produktionen af grisekød. En nations konkurrenceevne kan måles på rentabiliteten ved at producere 1 kg grisekød. Det er hele grisekødsbranchens konkurrenceevne, som måles på denne måde – både producenterne og slagteriernes. Danske beregninger bygger på tilpassede InterPIG-definitioner og er lagt ind i InterPIG-regnearks skabelonen [1,3].

I 2019-rapporten vises tal fra følgende InterPIG-medlemmer: Danmark (SEGES Svineproduktion), England/UK (BPEX), Irland (Teagasc), Frankrig (IFIP), Holland (LEI & PVE), Brasilien (EMBRAPA), Tyskland (FAL & ISN), Østrig (VLV), Belgien (Boerenbond Belgie), Italien (Centro Ricerche Produzione Animali), Sverige (SvenskaPIG), Spanien (SIP Consultors), Ungarn (AKI instituttet), Finland (Atria) og USA (Iowa State University). For Brasilien, og USA gælder, at de indlagte effektivitetstal ikke stammer fra et "landsgennemsnit", men er forventet effektivitet. Det fremgår af tabel 1, hvor stor en andel af den nationale produktion der er omfattet, og flere lande har samme omfattende datamængde som Danmark.

Det danske nationale gennemsnit er baseret på en meget større stikprøve i 2019 i forhold til 2018. Der er en stigning fra 52 % til 64 % af landets søer i gennemsnittet og for slagtegrise er der en stigning fra 40 % til 44 % af landets slagtegriseproduktion. I InterPIG-sammenhænge har Danmark skiftet til vægtet nationalt gennemsnit [2] i stedet for simpelt gennemsnit fra og med 2018. Vægtet gennemsnit af en stor stikprøve giver et mere retvisende billede af landets gennemsnitstal end et simpelt gennemsnit, da de store besætninger oftest har bedre effektivitetstal.

De danske afregningspriser som bruges, er Danish Crowns slagtesvinenotering for 2019. Tillagt efterbetaling fra regnskabsperioden 18/19 korrigeret for fradrag/tillæg til noteringen, herunder det gennemsnitlige UK-tillæg på alle grise. Andre specialgrisetillæg, som ikke svarer til omkostningsmodellen konventionel, er ikke indregnet.

Tabel 1. Oversigt over stikprøvestørrelser som de nationale effektivitetstal er baseret på for InterPIG 2019, samt egne beregninger

Land	Antal sobedrifter	Gns. antal Søer	Søer i % af landets produktion	Antal slagtegrise-bedrifter	Gns. antal slagtegrise-stipladser	Slagtegrise i % af landets produktion
Østrig	689	91	27	339	540	10
Belgien	40	240	3	55	1510	2
Brasilien MT	0	1.000	0	0	0	0
Brasilien SC	0	600	0	0	1.000	0
Canada	0	0	0	0	0	0
Danmark	815	812	64	802	2.223	44
Danmark33	229	897	20	228	2.085	12
Finland	465	176	95	470	972	90
Frankrig	844	225	19	844	2.027	23
Frankrig33	281	288	8	281	2.799	11
Tyskland	389	267	6	2.019	1.303	18
UK (inde)	0	0	0	0	0	0
UK (friland)	0	0	0	0	0	0
Ungarn	0	0	8	0	0	7
Irland	92	831	51	90	5.081	38
Italien	0	0	0	0	0	0
Holland	446	725	36	623	4.502	50
Spanien	886	1.165	45	4.542	1.770	40
Sverige	124	371	50	84	1.355	14
USA	365	0	0	0	0	0

I store lande kan der være så store regionale forskelle, at landet med fordel kan opdeles i regioner, hvis det er muligt. Dette er tilfældet for Brasilien, hvor Brasilien MT er for staten Mato Grosso, og Brasilien SC er tal fra staten Santa Catarina.

I UK er en stor andel af søerne på friland. I 2019 har UK valgt at opsplitte deres resultater i sohold i udendørs og indendørs besætninger også på omkostningssiden. På de fravænnede grise har det dog ikke været muligt at lave denne opsplitning med hensyn til daglig tilvækst og foderforbrug, hvorfor disse er ens effektivitetsmæssigt.

Frankrig og Danmark laver en beregning på økonomien for bedste tredjedel. Bedste tredjedel er defineret som flest fravænnede grise pr. årssø, eller for vækststyr beregnet som bedste tredjedel med hensyn til produktionsværdi pr. stiplads. I begge tilfælde er der benyttet standardpriser på foder og input som i landsgennemsnittet, og der er således tale om en modelberegning. I virkelighedens verden er spredningen mellem bedste tredjedel og gennemsnittet større end disse modelberegninger viser. I nogle tilfælde kan det ganske simpelt bortforklares med "heldige foderhandler" på det rigtige tidspunkt af året.

Resultater og diskussion

Resultaterne vises først overordnet i form af valutakursudvikling, rentabilitet, afregningspriser og produktionsomkostninger. En tidsserieanalyse viser rentabilitetsudviklingen for udvalgte lande. Derefter foretages en opsplitning af produktionsomkostningerne. Effektivitetstal fra sohold, smågrise- og slagtegrisehold gennemgås herefter.

Valutakursudviklingen

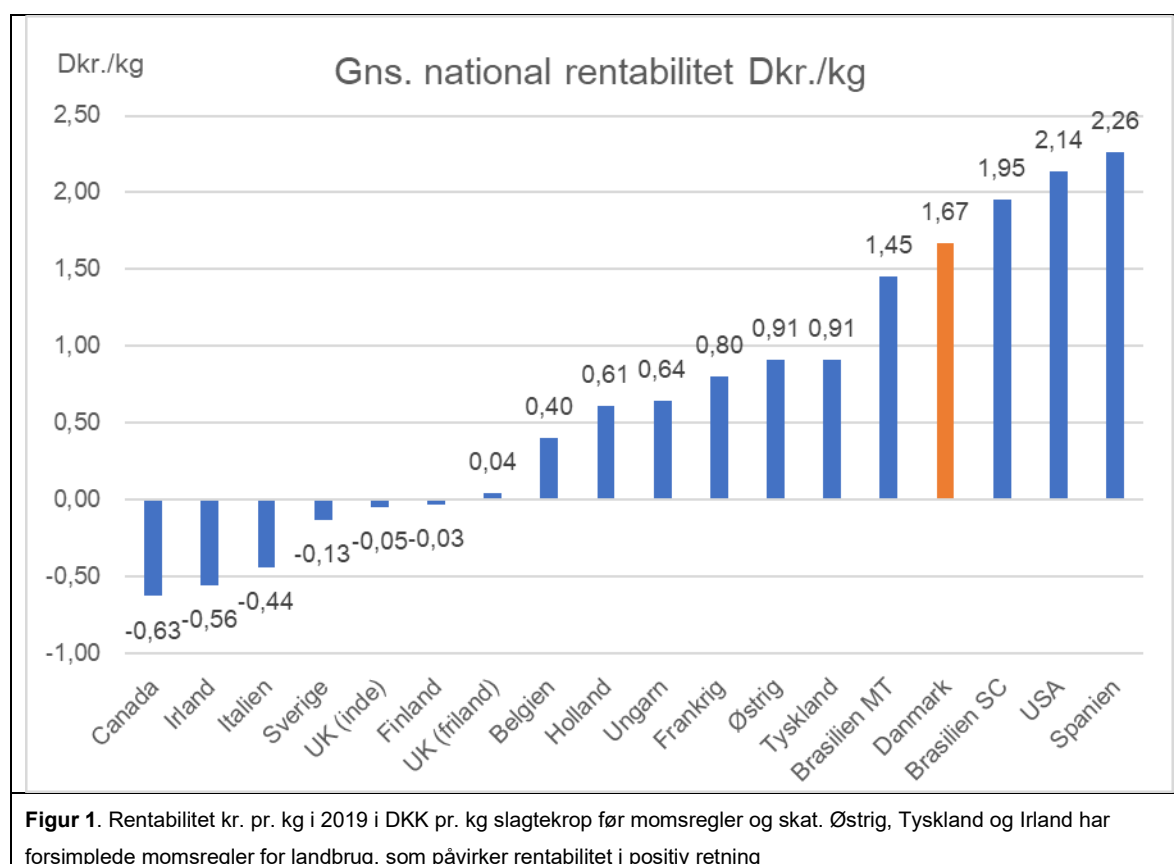
Resultaterne kan være stærkt influeret af valutakurser, hvorfor udviklingen af disse over tid gennemgås i forhold til danske kroner i tabel 2. Der er moderate bevægelser i valutakursudviklingen, men fortsatte fald i Brasilien og Sverige, mens USA's (+5,55 %) og Canadas konkurrenceevne ved eksport er blevet svagt svækket.

Tabel 2. Valutakursudviklingen fra 2007-2019 samt procentuel ændring fra 2018 til 2019. Valutakurser er årets gennemsnitskurs (Kilde: InterPIG 2019 omregnet til DKK)

Land/år	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/ 2018
Brasilien	3,20	3,20	2,96	2,60	2,39	2,02	1,94	2,23	1,74	1,69	-2,87%
Canada	5,44	5,40	5,77	5,44	5,07	5,25	5,07	5,08	4,88	4,90	0,41%
UK	8,66	8,56	9,19	8,76	9,20	10,21	9,09	8,48	8,42	8,49	0,83%
Sverige	0,78	0,83	0,85	0,86	0,82	0,80	0,79	0,77	0,73	0,70	-4,11%
USA	5,64	5,36	5,77	5,60	5,60	6,71	6,71	6,59	6,31	6,66	5,55%

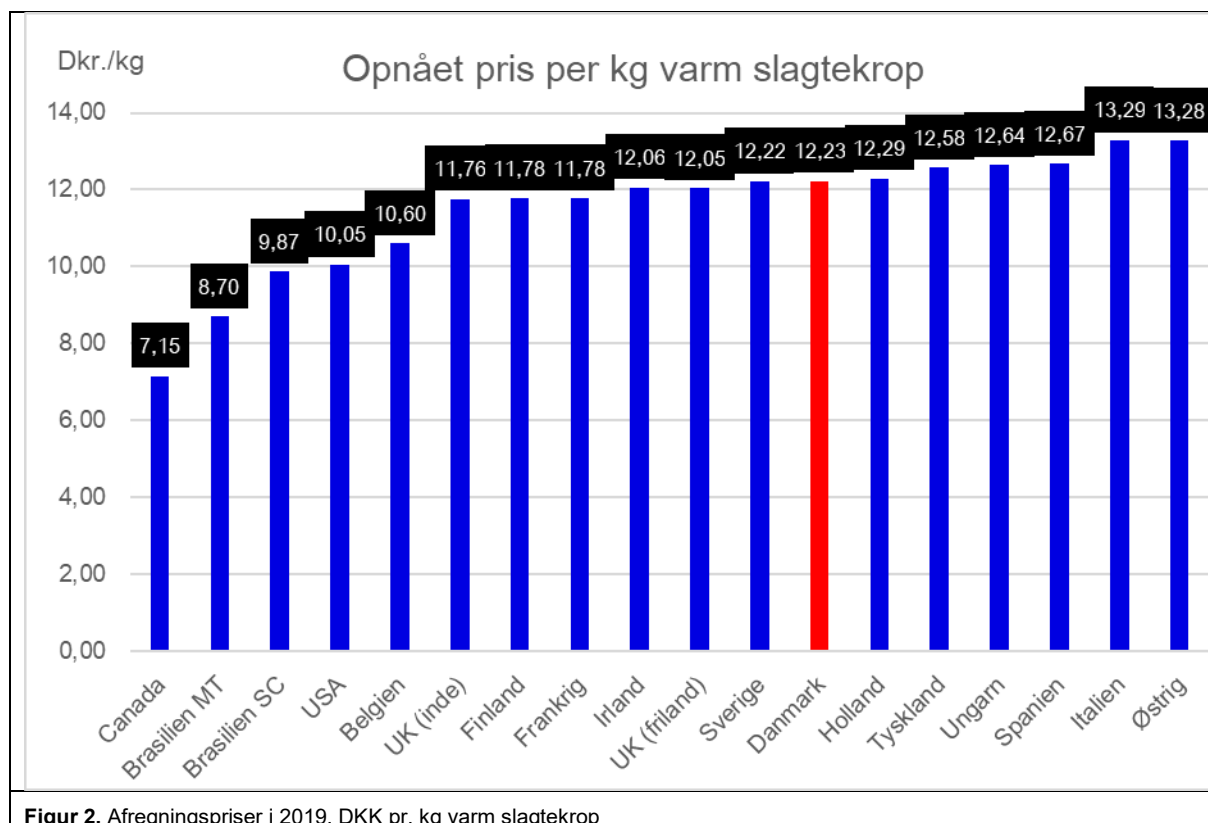
Rentabilitet i griseproduktionen 2019

Rentabiliteten for de enkelte lande fremgår af figur 1. En rentabilitet på 0 kr./kg betyder, at 50 % af producenterne har en positiv rentabilitet ved griseproduktion, når der er tale om nationale gennemsnit. I 2019 havde Spanien et overskud på 2,26 kr./kg slagtekrop efterfulgt af USA med 2,14 kr./kg slagtekrop. Danmark lå nr. 4 med et overskud på 1,67 kr./kg. De allerfleste lande havde overskud i 2019, som var et rigtigt godt griseår.

De bedste afregningspriser i 2019 var i Østrig, Italien, Spanien med henholdsvis 13,28 kr., 13,28 kr. og 12,67 kr. pr. kg slagtekrop.

De danske afregningspriser var i 2019 på 12,23 kr./kg. og med en afstand på 35 øre/kg til Tyskland, som landede på 12,58 kr./kg. I Brasilien var afregningsprisen meget delstatsafhængigt med 8,70 kr./kg i delstaten Mato Grosso (MT) og 9,87 kr./kg i delstaten Santa Catarina (SC). Afregningsprisen i USA var 10,05 kr./kg.

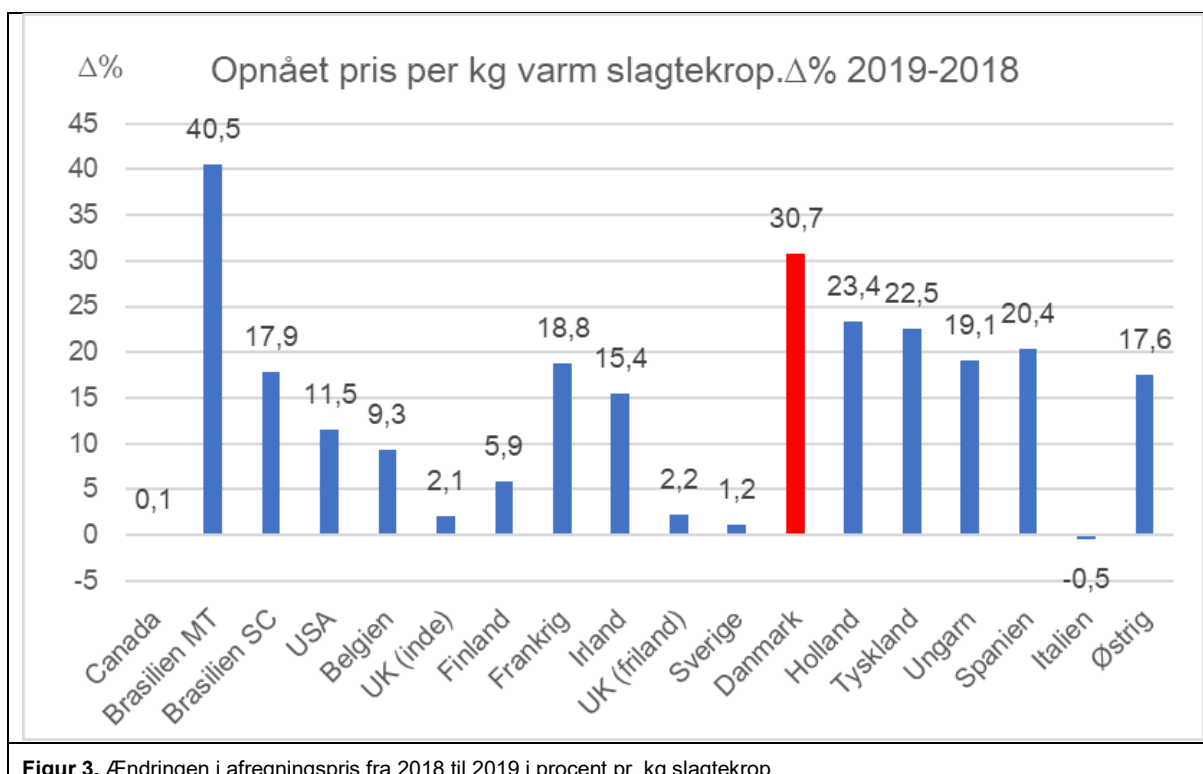

Figur 2. Afregningspriser i 2019, DKK pr. kg varm slagtekrop

Generelt steg afregningspriserne procentuelt meget i 2019 i forhold til 2018. Undtagelserne er hjemmemarkedsproducenter og så Belgien og Canada. Belgien blev ramt af Afrikansk svinepest i vildsvinebestanden. Det ramte dem med eksportrestriktioner og det skønnes, at det cirka har kostet 1,5 kr./kg i afregningsprisen i 2019. I oktober 2020 blev eksportrestriktionerne på grund af dette fjernet i Belgien.

Canada blev i juni 2019 ramt af "tekniske" handelshindringer i forbindelse med eksport til Kina. Dette ramte dem relativt hårdt prismæssigt. Inden det skete, var de på vej til at fordoble eksporten til Kina i forhold til 2018. Den canadiske grisekødseksport til Kina blev genoptaget 5. november 2019.

I den østlige del af Tyskland blev man i september 2020 ramt af Afrikansk svinepest (ASF) i vildsvinebestanden, med et fald i smågriseprisen alt andet lige på cirka 100 kr./30 kg's gris. Det skønnes indtil videre, at Tyskland vil tabe 1-1,5 kr./kg i afregning på grund af ASF. Tabet kan måske begrænses ved en regionalisering af Tyskland i ASF-fri zoner, men handelspartnere uden for EU skal jo også acceptere dette.

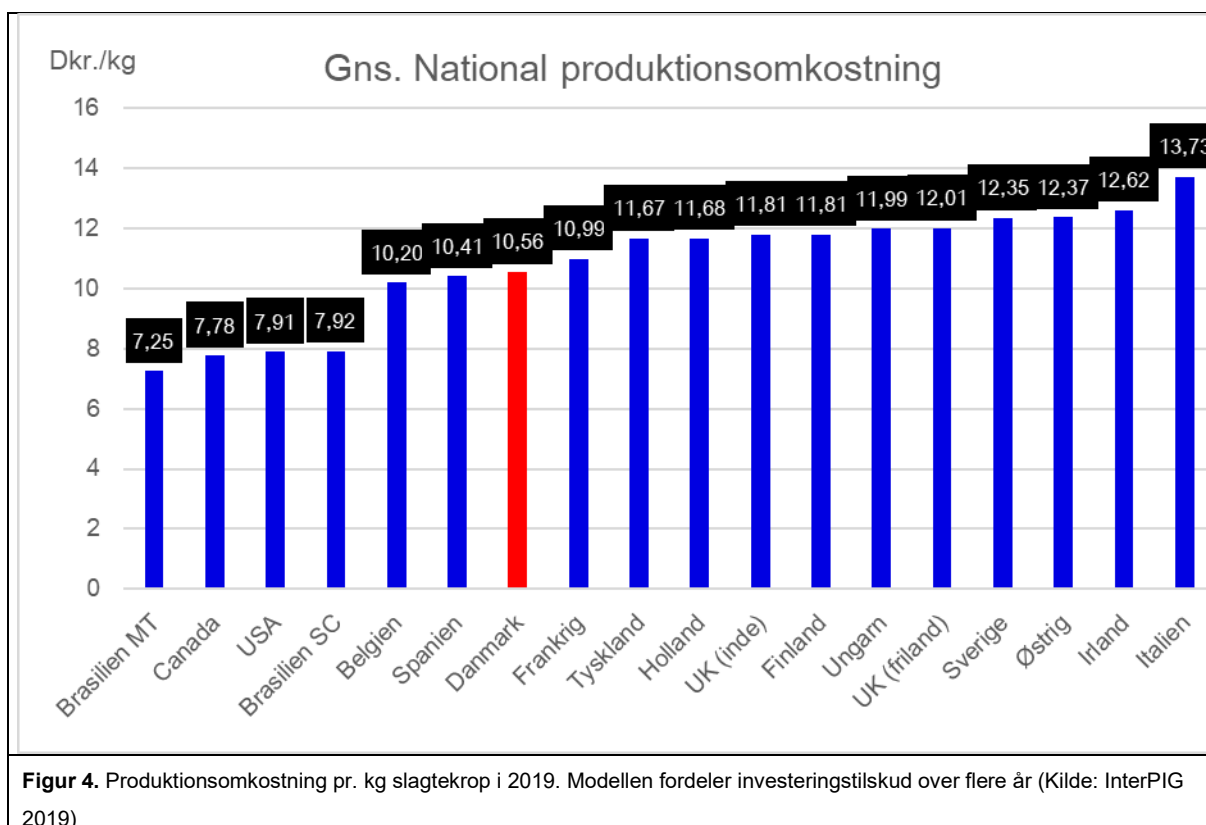
Figur 3. Ændringen i afregningspris fra 2018 til 2019 i procent pr. kg slagtekrop

Produktionsomkostninger 2019

I figur 4 er det akkumulerende investeringstilskud over årene fordelt til alle landets griseproducenter, således at eventuelle årlige investeringstilskud i nogle år, fx den danske moderniseringsstøtteordning i 2016-2019, ikke giver tilfældige hop i de nationale produktionsomkostninger.

Danmark ligger med en produktionsomkostning på 10,56 kr./kg efter Belgien og Spanien i EU-InterPIG i 2019. I flere år har Danmark kæmpet med Spanien om førstepladsen, men at Belgien er kommet foran begge lande, skyldes et tidsstudie foretaget i Belgien. Tidsstudiet har medført, at de har reduceret deres tidsforbrug fra 10,67 til 6,1 timer pr. årssø. Ligeledes er der sket en reduktion i tidsforbruget fra 18 til 9,6 minutter pr. slagtegris. Nu er de belgiske lønomkostninger pr. kg slagtekrop så lave, at SEGES tror, at tidsstudiet ikke har alt arbejdstid med. Med det tidligere tidsforbrug ligger Belgien efter Danmark i produktionsomkostninger.

Brasilien MT, USA, Brasilien SC samt Canada har væsentlig lavere produktionsomkostninger pr. kg slagtekrop end EU-InterPIG. I USA producerede de 1 kg grisekød til 7,91 kr./kg i 2019. I Brasilien er produktionsomkostningen lavest i Mato Grosso, men det er afregningspriserne også. Staten Santa Catarina ligger i kystregionen og har højere sundhedsstatus end resten af Brasilien og må derfor eksportere til flere lande, så som Kina og Japan. Brasilien SC er derfor mest interessant at holde øje med.

Omkostningsfordeling 2019

Omkostningsfordelingen pr. kg slagtekrop kan opdeles i fire hovedposter i InterPIG:

- Foder
- Øvrige styk- og kapacitetsomkostninger
- Løn
- Nettokapitalomkostninger.

Opdelingen er vist i tabel 3.

Danmark ligger på en niende plads med hensyn til foderomkostninger, hvis alle observationer tages med. Den bedste tredjedel i Danmark (Danmark33) har den sjette laveste foderomkostning. At lande udenfor EU slår Danmark på foderomkostninger, er ikke så overraskende. UK og Holland kan ikke estimere foderprisbesparelse for hjemmeblandere. Deres foderpriser svarer derfor til, at alle griseproducenter indkøber foderet, hvilket øger den samlede foderomkostning.

Danmark33 og Frankrig33 viser produktionsomkostningerne for de producenter med en gennemsnitlig effektivitet i den bedste tredjedel i de to lande. I 2019 var der for Danmark en forskel i produktionsomkostninger på 63 øre/kg i forhold til gennemsnitsproducenten, mens der i Frankrig var en forskel på 42 øre/kg. I Frankrig33 bruges reelle målte forskelle fra regnskaberne i forhold til gennemsnit Frankrig, mens Danmark33 alene er beregnet ud fra forskel i produktivitet.

Der gives investeringstilskud i flere lande, og højst i Finland, hvor blev givet 30 % tilskud i 2019. EU tillader maksimalt et tilskud på 40 %. Et investeringstilskud påvirker kun dem, som bygger nyt i det pågældende år, og ikke alle landets griseproducenter. Desto flere år der er givet investeringstilskud desto større vil sammenhængen til sidst være mellem en kalkule med investeringstilskud sammenlignet med national gennemsnitsomkostning, hvor tilskuddets værdi er fordelt til hele landets griseproduktion. Tyskland har aldrig oplyst tilskud til opførelse af nye stipladser, selv om det har

forekommet. Dette skyldes formentlig, at tilskudsordningernes sammensætning har varieret fra delstat til delstat, hvorfor det har været svært for dem at give et nationalt estimat.

Med de nye "belgiske" arbejdstidsstudier ses det, at lønomkostningen pr. kg slagtekrop i Belgien er nede på 0,49 kr./kg slagtekrop, mod 1,07; 1,03; 1,12, 0,96 i Danmark, Holland, Tyskland og Frankrig. Belgien slår selv Spanien, som har ligget lavest på dette punkt i EU-InterPIG.

Tabel 3. Opsplitningen i produktionsomkostningen i kr. pr. kg slagtekrop 2019 med laveste produktionsomkostning først

Land	Foder	Øvrige styk- og kap. omkostninger	Løn	Netto-kapital	Gns. national produktionsomkostning
Brasilien MT	4,92	1,02	0,29	1,02	7,25
Canada	5,03	1,07	0,96	0,72	7,78
USA	5,29	1,02	0,56	1,04	7,91
Brasilien SC	6,03	0,67	0,43	0,79	7,92
Danmark33	6,12	1,49	1,01	1,31	9,93
Belgien	6,65	1,48	0,49	1,57	10,20
Spanien	6,91	1,82	0,71	0,97	10,41
Danmark	6,47	1,60	1,07	1,41	10,56
Frankrig33	6,29	2,03	0,91	1,35	10,57
Frankrig	6,67	1,97	0,96	1,39	10,99
Tyskland	6,42	2,21	1,12	1,91	11,67
Holland	6,67	2,61	1,02	1,38	11,68
Finland	5,46	2,88	1,26	2,21	11,81
UK (inde)	7,48	1,81	1,04	1,48	11,81
Ungarn	7,37	1,93	1,01	1,67	11,99
UK (friland)	7,56	2,24	1,13	1,08	12,01
Sverige	7,28	1,35	1,26	2,46	12,35
Østrig	6,71	1,88	1,29	2,50	12,37
Irland	7,93	1,87	1,12	1,70	12,62
Italien	8,82	1,83	1,25	1,84	13,73
Rank DK	9	8	13	11	8
Rank DK33	6	7	9	7	5

På de øvrige rangeringer falder Danmark til en rangering som nr. 8-13.

Marginale forskelle mellem Danmark og udvalgte lande i omkostning pr. kg slagtekrop

Set i forhold til lande med lavere produktionsomkostninger end Danmark er det primært på øvrige styk- og kapacitetsomkostninger samt nettokapitalomkostninger, at Danmark sætter til i konkurrenceevne, som det marginalt er vist i tabel 4. Forskellen i nettokapitalomkostningen skyldes billigere byggeri i Brasilien, USA, Canada og Spanien i forhold til Danmark. Den højere danske produktivitet i fravænnede grise pr. årssø eller daglig tilvækst kan ikke indhente denne fordel. Pr. kg grisekød er lønomkostningen i Danmark cirka 50-60 øre/kg højere end i USA.

På alle fire poster lægger USA afstand til Danmark, men mest på foderomkostning pr. kg slagtekrop. Danmark har lavere foderomkostning pr. kg slagtekrop end Spanien og lavere styk- og kapacitetsomkostninger, men sætter fordelen over styr på højere løn. og kapitalomkostninger. De

spanske foderpriser i 2019 gør, at hvor Danmarks fordel i 2018 var på 0,82 kr./kg i forhold til Spanien, så er den i 2019 skrumpet til 44 øre/kg.

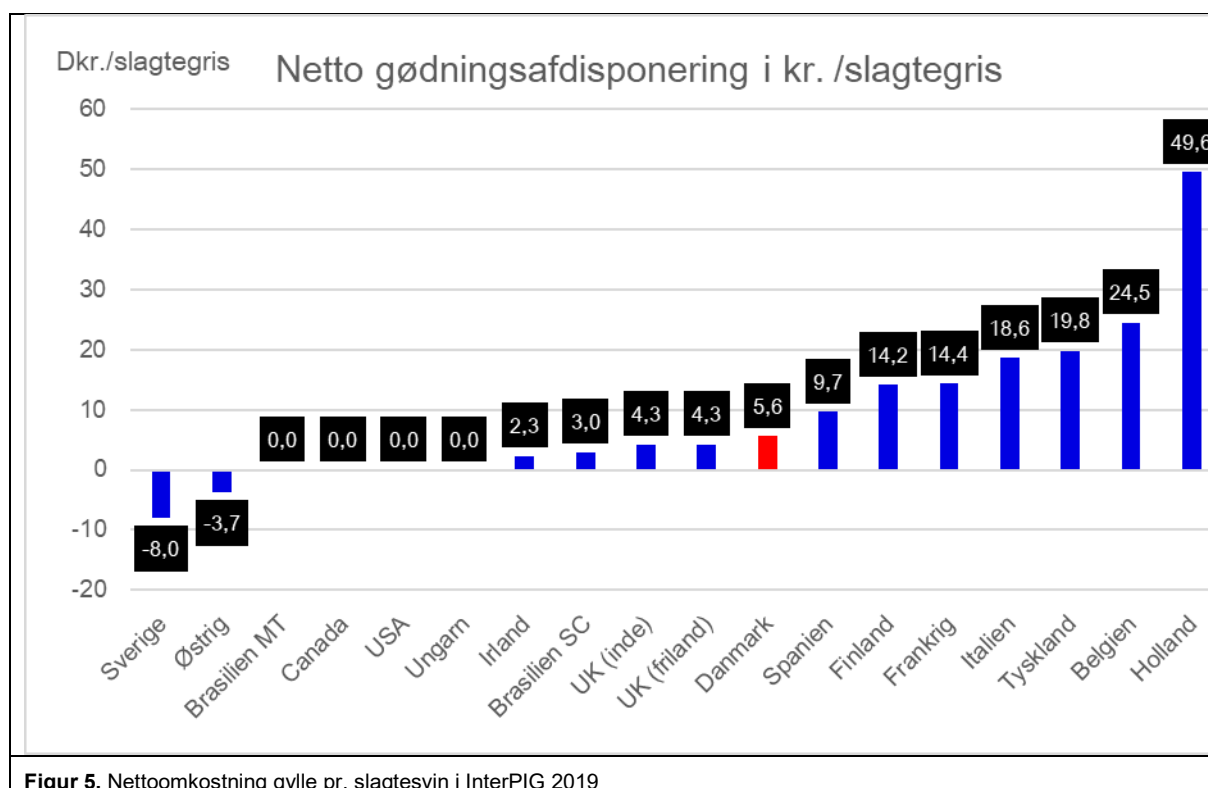
Tablet 4. Danske produktionsomkostninger marginalt pr. kg slagtekrop for en dansk gennemsnitsproducent i 2018 og 2019 marginalt i forhold til udvalgte lande. Alle beløb i kr./kg varm slagtekrop

Land	Foder	Øvrige styk- og kapacitetsomkostninger	Løn	Nettokapital	Produktionsomkostninger
USA 2018	1,14	0,69	0,57	0,60	3,00
Spanien 2018	-0,82	-0,13	0,35	0,60	-0,01
Tyskland 2018	-0,55	-0,73	-0,03	-0,25	-1,55
USA 2019	1,18	0,58	0,51	0,38	2,65
Spanien 2019	-0,44	-0,22	0,36	0,44	0,15
Tyskland 2019	0,05	-0,61	-0,05	-0,49	-1,11

Foderpriser skal på grund af import af korn være højere i Spanien end i Danmark, men der har tidligere været sat spørgsmålstegn ved, om der kunne være så store forskelle. Forskellen er i hvert fald formindsket fra 2018 til 2019.

Gylleomkostning

Gylleomkostninger er i InterPIG oplyst som en nettoindtægt/-udgift, det vil sige potentiel indtægt fra husdyrgødning via substituering af kunstgødning fratrukket udbringningsomkostninger og eventuelle modtagegebyrer. I Sverige, Østrig og Ungarn er gylleomkostningen en indtægt, for USA og Brasilien MT er den udgiftsneutral, mens den for Brasilien SC er en udgift, hvilket, når man ser på det bakkede landskab i området, synes sandsynligt.

Figur 5. Nettoomkostning gylle pr. slagtesvin i InterPIG 2019

Gylle kan være en stor indtægtskilde i lande, hvor dyretætheden er lav, fordi gyllens N-P-K kan erstatte kunstgødning.

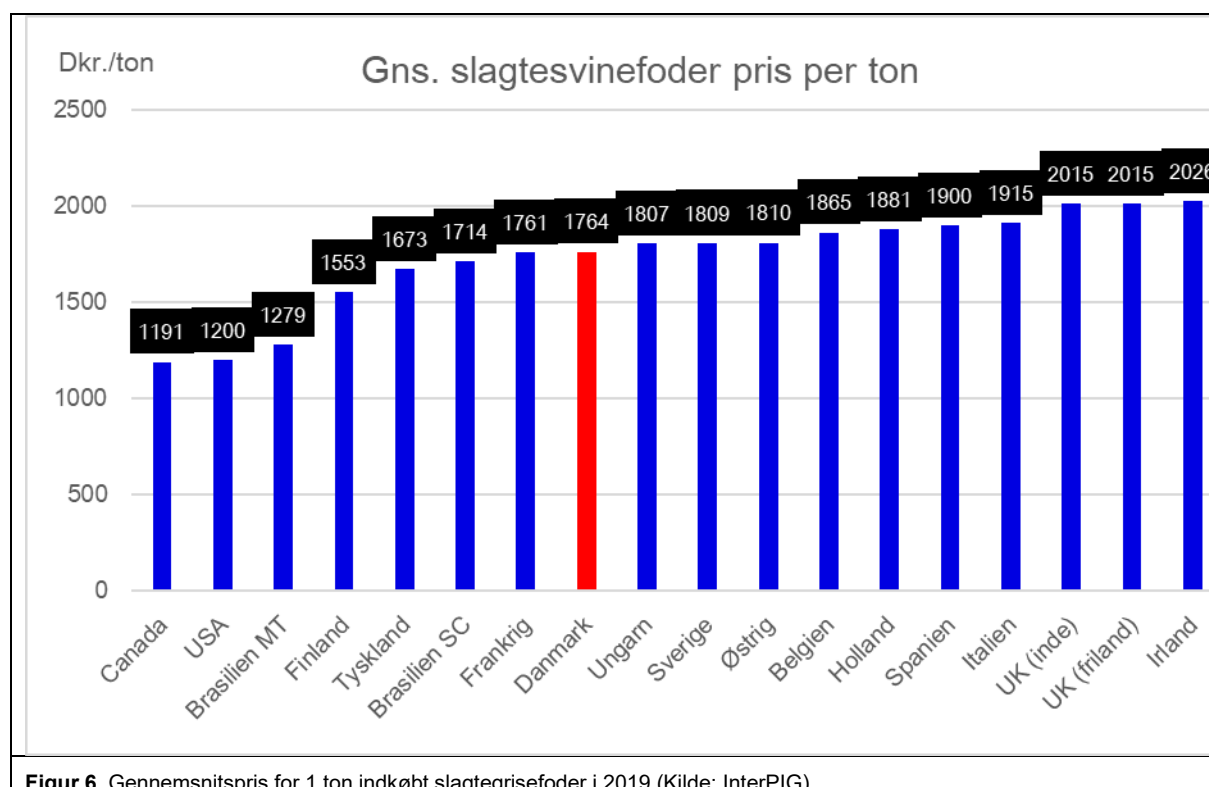
Foderpriser

Foder udgør som median cirka 61 % af alle omkostninger pr. kg slagtekrop i 2019.

Foderomkostningen i procent af total varierer mellem 46-77 % af omkostningen ved at producere 1 kg grisekød for alle lande. Lavest i Finland, fordi de har så mange ekstraomkostninger, højest i Brasilien i staten Santa Catarina.

Danmark har sammen med Finland, Frankrig og Tyskland lave foderpriser. Hollands indkøbte foderpriser er overraskende høje. Om Belgien vides, at foderstofindustrien er med til at finansierer driften via "foderkredit". Det kæmpe prisspænd mellem foder i Brasilien MT og Brasilien SC skyldes geografisk placering, da staten SC ligger ud til Atlanterhavet, mens MT ligger langt fra kysten. I SC handles der foder til verdensmarkedspriser.

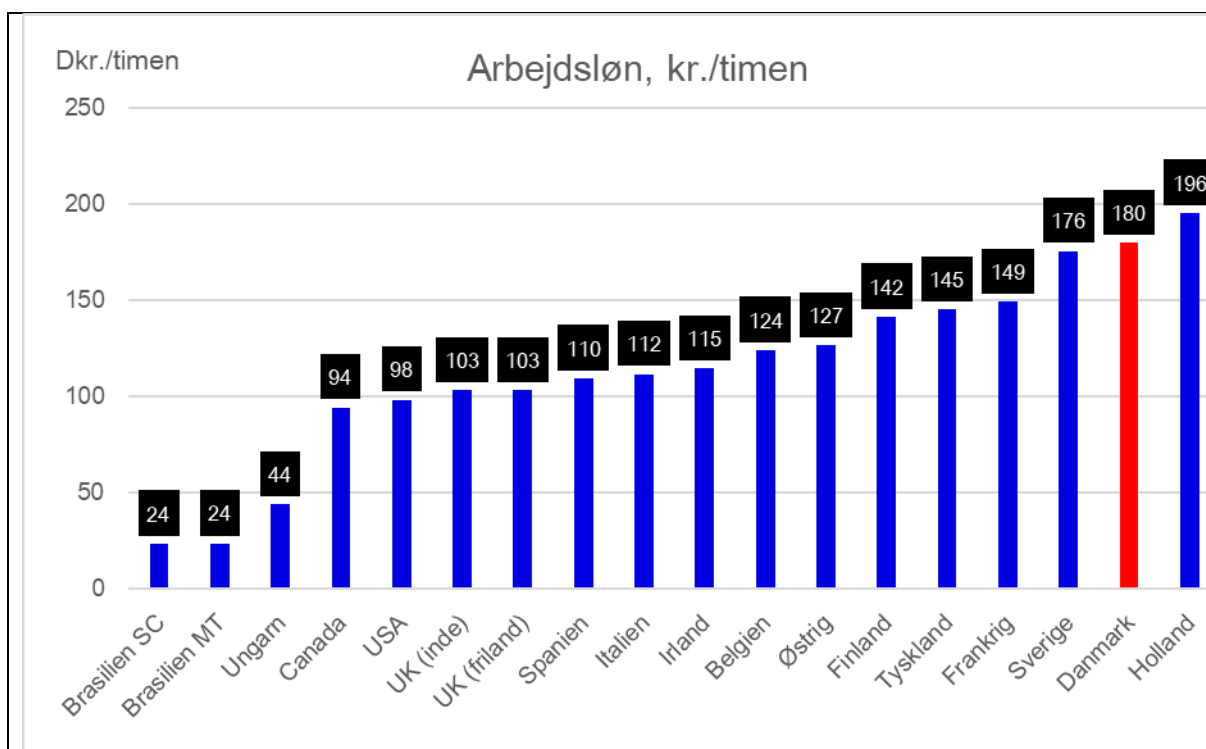
USA og Canada har markant de laveste foderpriser.

Figur 6. Gennemsnitspris for 1 ton indkøbt slagtegrise foder i 2019 (Kilde: InterPIG)

Arbejds løn pr. time

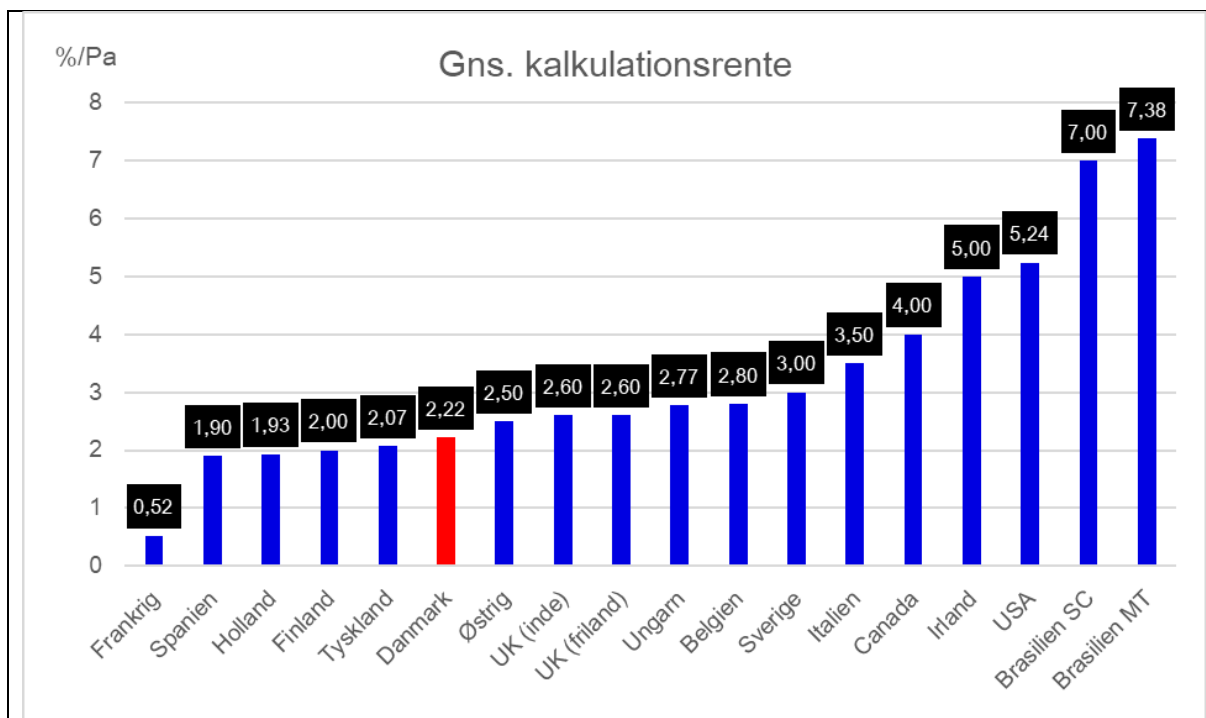
Timelønnen er meget lav i Brasilien og Ungarn. Danmark ligger næsthøjest med hensyn til timeløn kun overgået af Holland. I Holland er der indregnet en højere ejer aflønning end i andre lande.

Figur 7. Arbejdsløen pr. time (Kilde: InterPIG 2019)

Anvendt kalkulationsrente i de enkelte lande

En lånerente alene baseret på griseproduktion kan således være "svær" at definere. I Danmark har erhvervet et ønske om en vægтет kalkulationsrente ved investeringer på p.t. 4 % p.a., så den anvendte kalkulationsrente er noget under erhvervets og den finansielle sektors ønskede rentesats, til at afgøre om et projekt er rentabelt at investere i eller ej.

Figur 8. Anvendt kalkulationsrente for bygninger og inventar i 2019 (Kilde: InterPIG 2019)

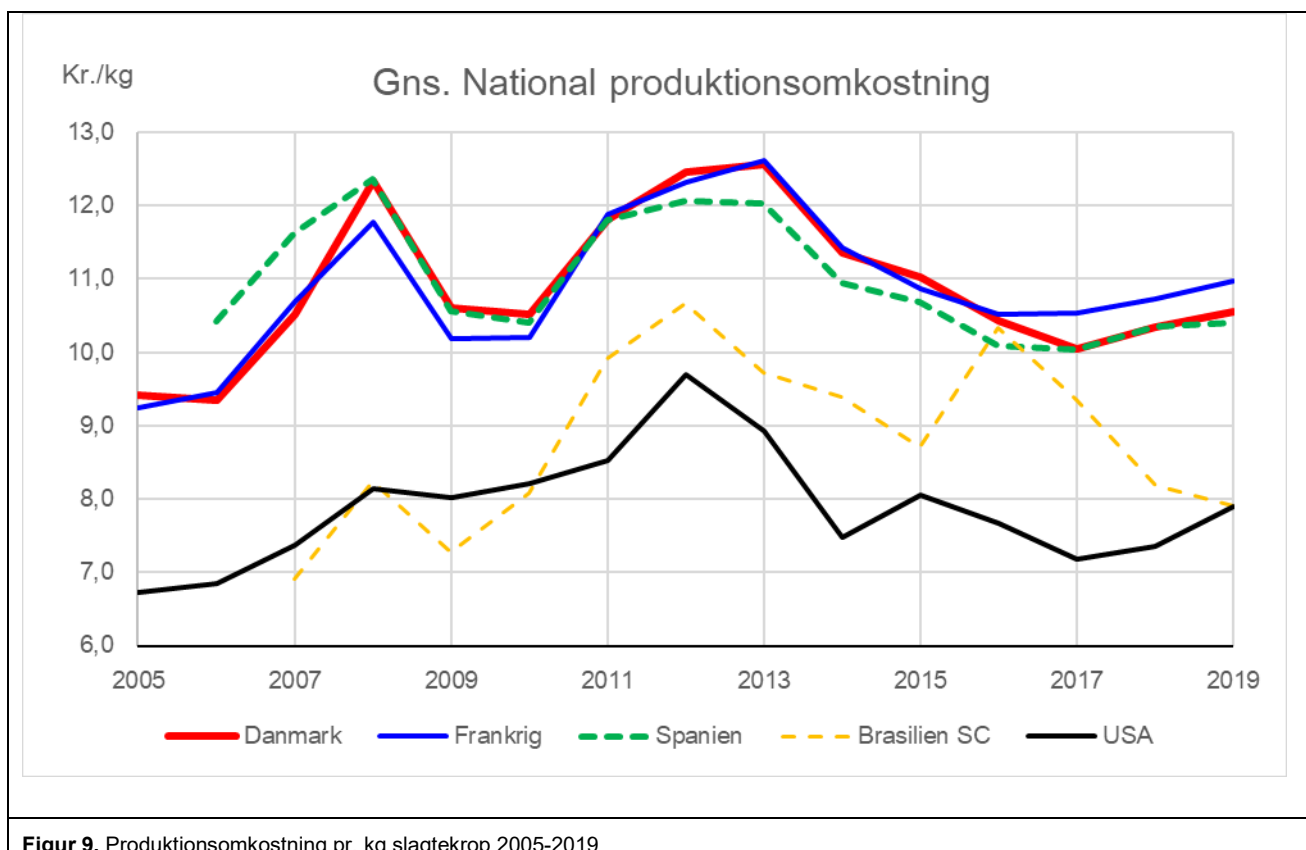
I Danmark beregnes kalkulationsrenten i 2019 som et F5-lån, som dækker 60 % af investeringen. Banklån og egenkapital dækker resten af investeringsbehovet. I 2019 blev F5-lån med bidragsats sat til 1,36 % p.a. og bank/egenkapital til 3,52 %.

Den lave brasilianske rentesats skyldes delvist statsstøtte, da den brasilianske nationalbanks Selic-rente i 2019 var nede på cirka 5,5 % p.a.

I InterPIG-regnemodellen er den danske rentefølsomhed pr. procentpoint cirka +/- 20 øre/kg pr. slagtekrop på rentabiliteten.

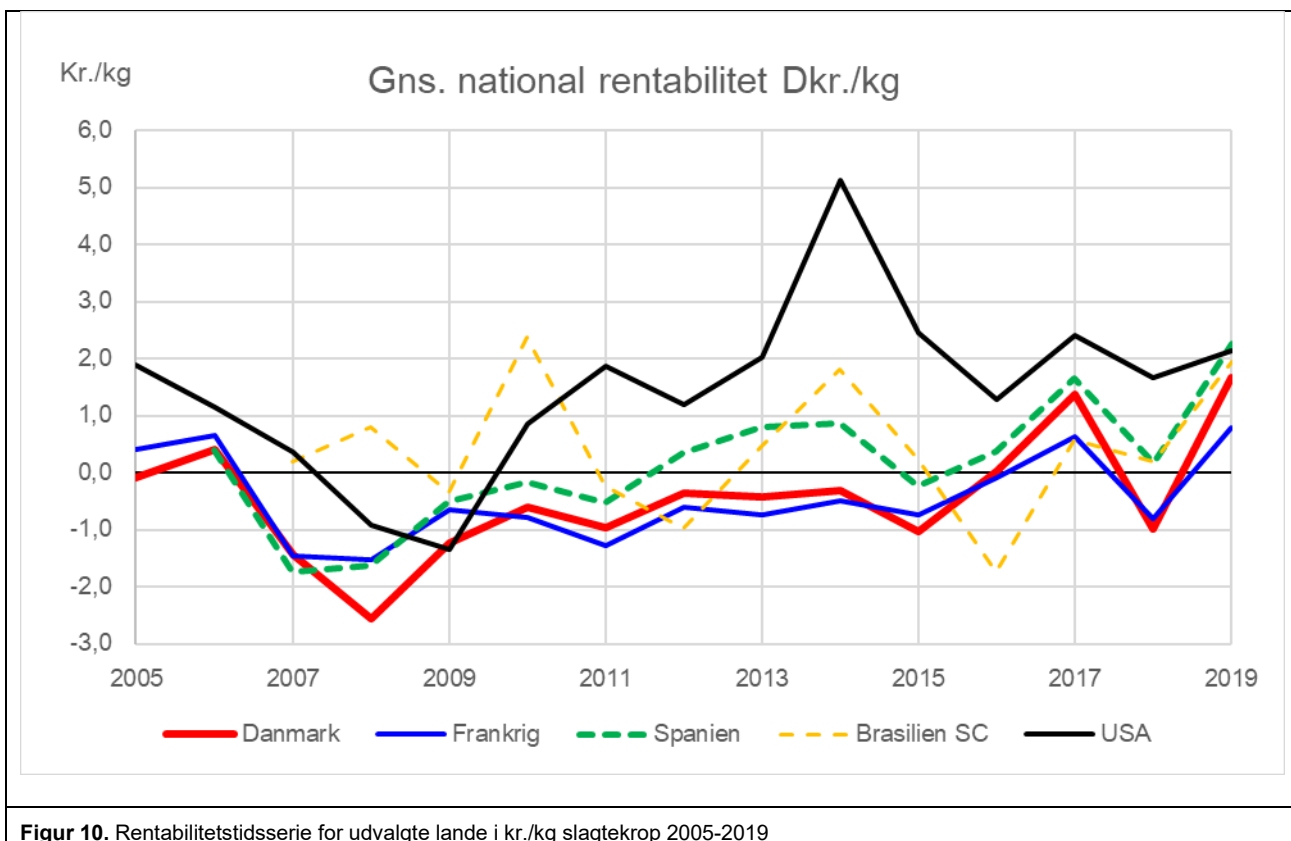
Tidsserier - International konkurrenceevne

International konkurrenceevne vises i tidsserier for USA, Brasilien, Spanien, Frankrig og Danmark. De to første fordi de fortæller noget om konkurrenceevnen på verdensmarkederne. Spanien fordi de både er en stor spiller på verdensmarkedet, men også på EU-markedet. Tidsserier fra 2005-2019 med hensyn til produktionsomkostning pr. kg slagtekrop eller så langt tilbage, som der er InterPIG-tal for Brasilien og Spanien, viser, at Spanien har overhalet Danmark siden 2011 med hensyn til produktionsomkostning pr. kg slagtekrop. Danmark har via meget stor effektivitetsfremgang lukket hullet siden 2017, men i 2019 betød lavere spanske foderpriser, at de igen kom foran Danmark.

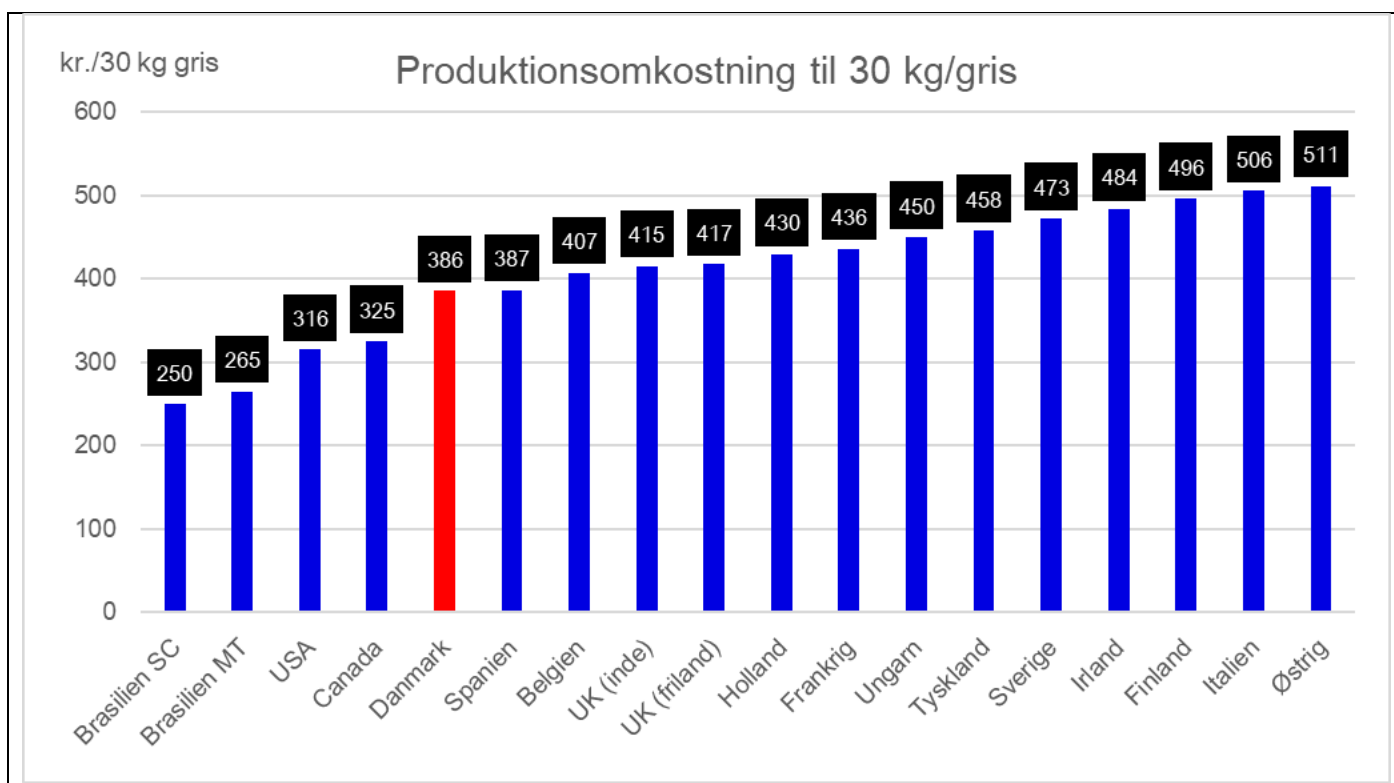
Figur 9. Produktionsomkostning pr. kg slagtekrop 2005-2019

Rentabilitetsmæssigt ligger USA's og Brasiliens griseproduktion mere i plus end minus, mens spansk griseproduktion - blandt de store griseproduktionslande i Europa - ligger fornuftigt. Den bedre rentabilitet i spansk griseproduktion i forhold til dansk er en kombination af bedre afregningspriser og relativt lave produktionsomkostninger.

Omkostning pr. produceret smågris

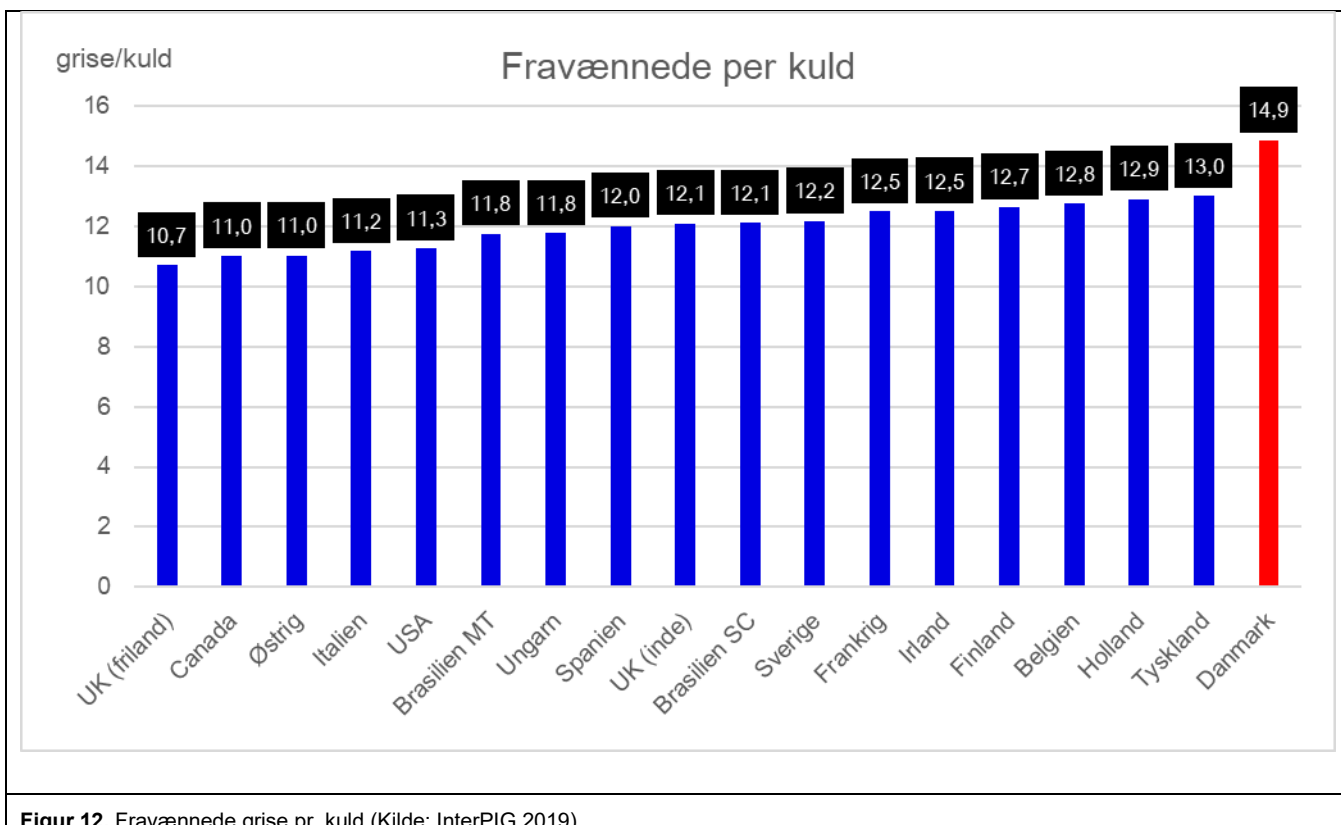
En 30 kg's gris blev i 2019 produceret 72 kr./gris billigere i Danmark sammenlignet med Tyskland og blev produceret for 386 kr./30 kg's gris. Spanierne lå 1 kr./30 kg's gris højere end Danmark, så der er tæt løb her.

Figur 11. Produktionsomkostningen for en 30 kg's gris i 2019

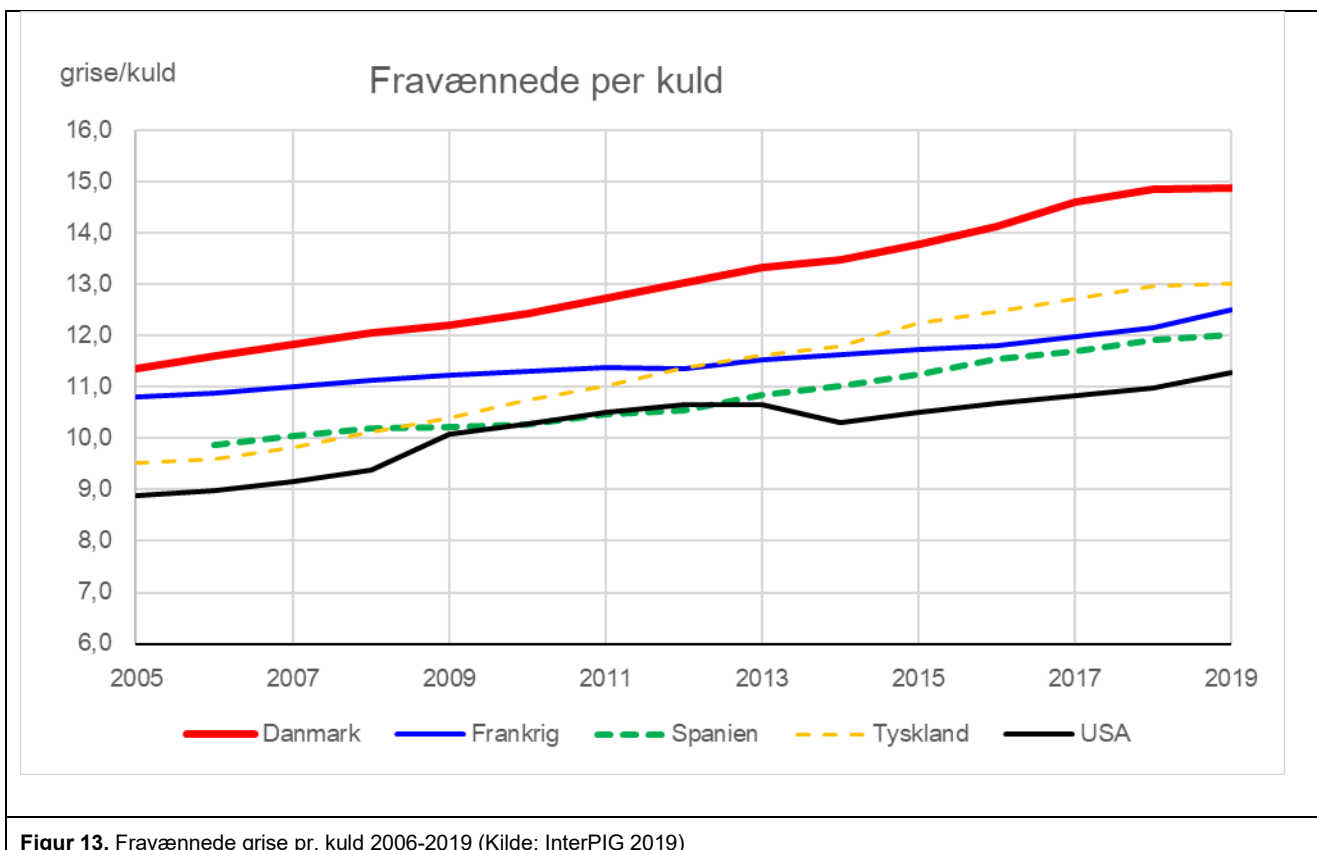
Effektivitet i soholdet

Danmark fik igen i 2019 den absolutte topplacering med hensyn til fravænnede grise pr. kuld. I 2019 blev der fravænnat 14,9 grise pr. førekuld i Danmark. I Tyskland blev der fravænnat 1,9 grise/kuld færre. Tyskerne er nu bedre hollænderne på det punkt.

Figur 12. Fravænnede grise pr. kuld (Kilde: InterPIG 2019)

Som figur 13 viser, er der fremgang i fravænnede farekuld i alle lande. Danmark og Tyskland har stort set samme fremgang i fravænnede grise pr. kuld, mens Spanien, Frankrig og Holland sakker bagud. Den øgede procentuelle pattegrisedødelighed i Danmark de sidste par år har dog betydet, at den danske fremgang er begyndt at aftage, men samme tendens ses i Tyskland.

Figur 13. Fravænnede grise pr. kuld 2006-2019 (Kilde: InterPIG 2019)

Tabel 5 viser andre øvrige effektivitetstal. Det er værd at bemærke, at kuld pr. årssø er lavere i Sverige og Danmark end i andre lande. Søerne i Sverige og Danmark har en længere diegivningsperiode end i andre lande, og det koster i kuld pr. årssø. Sverige har et lovkrav om mindst 28 dages fravænningsalder, dog må 10 % være under 26 dage, mens resten af EU, inklusive Danmark, har et lovkrav om minimum 21 dages fravænningsalder, under forudsætning af at de fravænnede grise flyttes til specialiserede stalde, der tømme, renses og desinficeres grundigt inden anbringelsen af en ny gruppe. Hvis dette ikke er tilfældet, er lovkravet i Danmark også ≥ 28 dages fravænningsalder.

Table 5. 2019-tal for effektivitet i soholdet. (Kilde: InterPIG samt egne beregninger)

Land	Frav. grise pr. årsso	Fravænnede pr. kuld	Kuld pr. årsso	Laktationsperiode	Spildfoderdage pr. kuld	Fravænningsvægt i kg
Østrig	25,27	11,03	2,29	27,0	17,4	7,5
Belgien	28,97	12,76	2,27	23,3	22,5	6,7
Brasilien MT	28,34	11,76	2,41	22,0	14,5	6,0
Brasilien SC	28,09	12,11	2,32	27,0	15,3	7,3
Canada	25,34	11,02	2,30	21,0	22,7	6,2
Danmark	33,60	14,87	2,26	31,0	13,5	6,5
Danmark33	36,36	15,74	2,31	30,1	10,9	6,3
Finland	28,47	12,65	2,25	31,4	15,8	7,4
Frankrig	29,37	12,50	2,35	23,9	16,7	6,7
Frankrig33	31,60	13,22	2,39	22,8	14,8	6,5
Tyskland	29,95	13,02	2,30	24,5	19,2	7,0
UK (inde)	27,45	12,10	2,27	26,5	19,3	7,3
UK (friland)	24,12	10,72	2,25	26,3	20,9	7,5
Ungarn	27,77	11,77	2,36	28,0	11,7	7,0
Irland	28,56	12,52	2,28	31,0	13,1	7,0
Italien	24,85	11,19	2,22	26,5	22,9	7,0
Holland	30,10	12,92	2,33	27,3	14,4	8,0
Spanien	27,58	12,02	2,30	24,2	19,8	6,0
Sverige	27,16	12,18	2,23	32,6	16,1	9,5
USA	27,91	11,28	2,47	21,0	11,5	6,1

Tabel 6. Oplysninger om soholdet i 2019. Totalpattegrisedødelighed kan ikke beregnes i alle lande, fordi de ikke oplyser dødfødte pr. kuld, derfor vises pattegrisedødelighed på levendefødte

Land	Årlig so-udskiftning i %	1. lægs-Procent	Solgte smågrise / årssø	Solgte slagtesvin / årssø	Sodødelighed, %	Pattegrise-dødelighed i %
Østrig	40,3	17,6	24,5	24,0	4,5	13,8
Belgien	42,2	18,6	27,7	26,8	7,0	11,2
Brasilien MT	45,0	18,7	27,5	26,8	6,0	10,6
Brasilien SC	45,0	19,4	27,5	26,9	6,6	7,9
Canada	37,0	16,1	24,8	24,0	9,9	15,3
Danmark	53,3	23,6	32,4	31,3	12,1	14,8
Danmark33	51,1	22,1	35,4	34,5	10,2	12,9
Finland	45,0	20,0	27,8	27,0	6,0	14,5
Frankrig	45,1	19,2	28,6	27,5	6,7	14,6
Frankrig33	45,8	19,2	30,8	29,8	6,0	13,0
Tyskland	39,4	17,1	29,0	28,2	7,0	16,0
UK (inde)	55,0	24,2	26,4	25,5	7,6	12,3
UK (friland)	52,2	23,2	23,2	22,4	5,3	12,3
Ungarn	50,2	21,3	27,2	26,6	9,9	8,2
Irland	55,0	24,1	27,7	27,0	6,7	11,3
Italien	40,0	18,0	23,8	23,2	2,5	12,2
Holland	41,0	17,6	29,4	28,7	8,0	12,7
Spanien	45,4	19,8	26,1	25,1	10,7	13,9
Sverige	54,0	24,2	26,6	26,2	7,5	17,7
USA	45,7	18,5	26,8	25,5	12,3	14,6

De fleste lande er registreringsmæssigt noget efter Danmark på nogle punkter, fx sodødelighed. Sammenligninger med hensyn til sodødelighed skal derfor tages med en vis forsigtighed. For UK og Holland vides med sikkerhed, at det er data fra E-kontrol.

Smågriseholdet

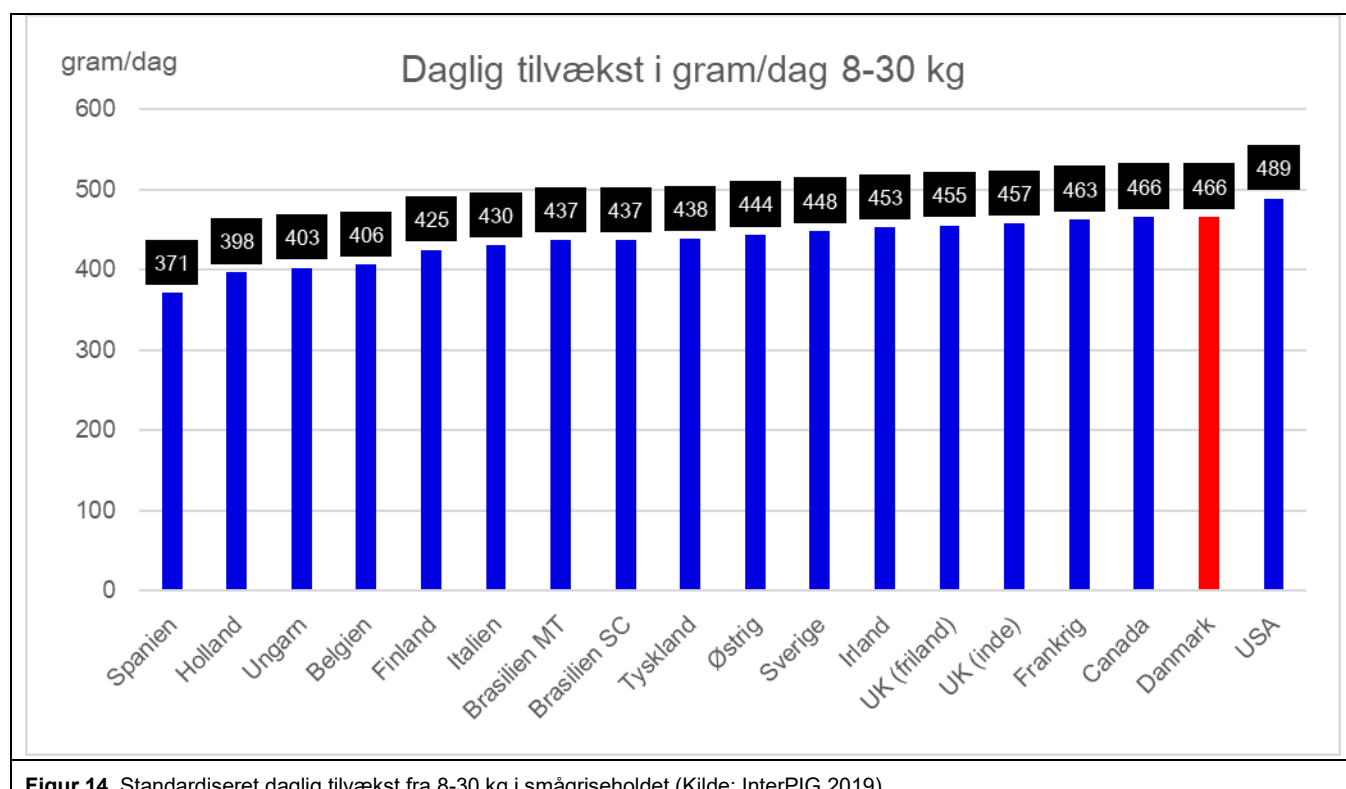
Tabel 7 viser data vedrørende smågriseproduktionen i de enkelte lande. Bemærk blandt andet den relativt mindre afgangsvægt fra smågrisestalden i fx Spanien. Det er formentlig mere kutyme og traditionelle handelsmønstre, der dikterer, hvilken "omsætningsvægt på smågrise" markedet vil have.

I Spanien er smågrisemarkedet baseret på en 18 kg levende vægt +/- 0,75 Euro/kg, mens den også er lav i USA på cirka 23,6 kg.

Tabel 7. Smågrisedata for 2019 (Kilde: InterPIG 2019)

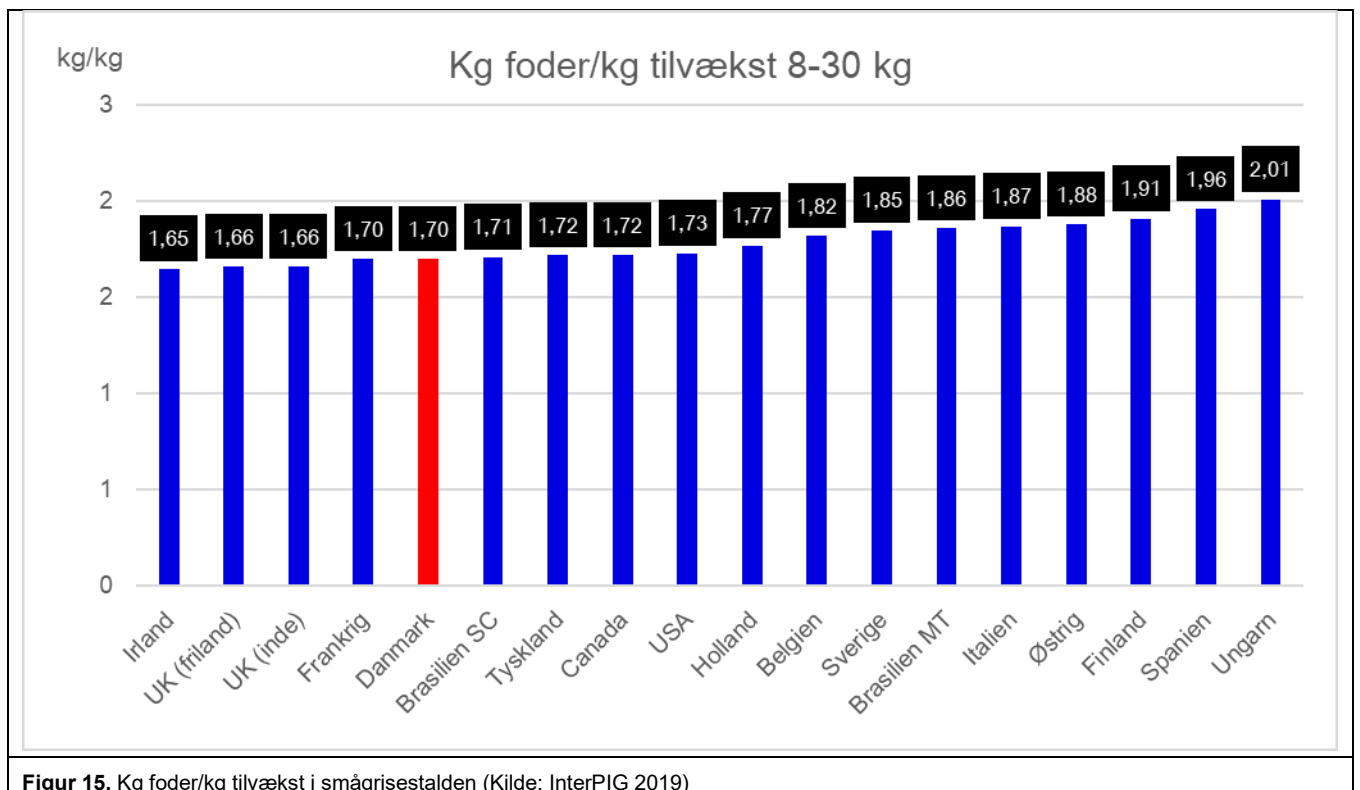
Land	Indsættelsesvægt, kg	Afgangsvægt, kg	Dødelighed, %	Daglig tilvækst, gram	Kg foder/kg Tilvækst
Østrig	7,5	32,3	3,0	450	1,92
Belgien	6,7	23,1	4,3	351	1,63
Brasilien MT	6,0	25,0	3,0	380	1,70
Brasilien SC	7,3	21,9	2,2	378	1,52
Canada	6,2	30,0	2,0	440	1,68
Tjekkiet	7,5	28,4	4,1	415	1,86
Danmark	6,5	30,2	3,6	446	1,67
Danmark33	6,3	31,3	2,7	493	1,56
Finland	7,4	30,1	2,4	418	1,90
Frankrig	6,7	30,1	2,8	445	1,68
Frankrig33	6,5	29,5	2,6	440	1,65
Tyskland	7,0	30,0	3,2	425	1,70
UK (inde)	7,3	36,5	3,9	484	1,83
UK (friland)	7,5	36,5	3,9	484	1,83
Ungarn	7,0	22,5	1,9	349	1,80
Irland	7,0	37,9	2,9	481	1,84
Italien	7,0	31,2	4,3	424	1,87
Holland	8,0	25,0	2,4	371	1,66
Spanien	6,0	18,7	5,2	287	1,63
Sverige	9,5	31,1	2,0	473	1,91
USA	6,1	23,6	4,0	417	1,55

Som nævnt varierer fravænnings- og indsættelsesvægt meget landene imellem. Den standardiserede tilvækst fra 8-30 kg og foderforbrug pr. kg tilvækst vises derfor i figur 14 og 15. USA har den højeste standardiserede smågrisetilvækst, mens Danmark ligger nr. 2. Medicineret tidlig fravænnning praktiseres stadig i USA, men også i nogen grad i Brasilien, og kan forbedre daglig tilvækst.

Figur 14. Standardiseret daglig tilvækst fra 8-30 kg i smågriseholdet (Kilde: InterPIG 2019)

Der er en meget lille forskel omkring kg foder pr. kg tilvækst imellem de enkelte lande.

Figur 15 skal ses som vejledende, da energiindholdet i smågriseføderet kan variere.

Slagtegriseholdet

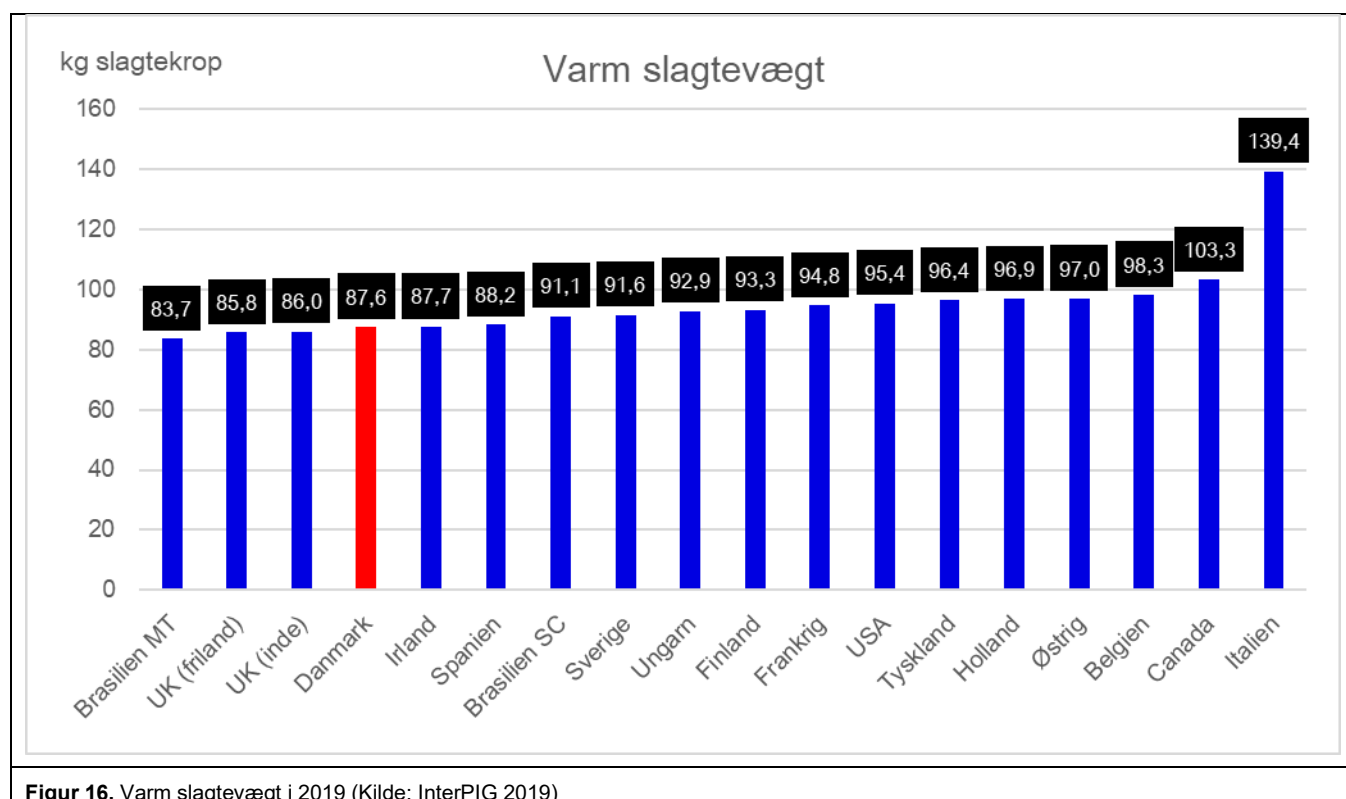
Af tabel 8 fremgår data fra de enkelte InterPIG-lande i 2019.

Tabel 8. Slagtegrisedata for 2019 (Kilde: InterPIG 2019)

Land	Indsættelsesvægt, kg	Levende vægt i kg	Daglig tilvækst, gram	Kg foder/kg tilvækst	Døde, %	Foderdage pr. solgt gris
Østrig	32,3	121,5	810	2,88	1,9	110
Belgien	23,1	116,1	701	2,74	3,2	133
Brasilien MT	25,0	110,0	880	2,50	2,5	97
Brasilien SC	21,9	120,0	827	2,44	2,3	119
Canada	30,0	130,1	876	3,00	3,5	114
Danmark	30,2	114,8	991	2,63	3,4	85
Danmark33	31,3	115,8	1046	2,53	2,4	81
Finland	30,1	122,8	972	2,70	2,7	95
Frankrig	30,1	120,8	812	2,75	3,8	112
Frankrig33	29,5	121,0	818	2,71	3,3	112
Tyskland	30,0	122,3	849	2,78	2,7	109
UK (inde)	36,5	110,5	860	2,68	3,2	86
UK (friland)	36,5	110,3	860	2,68	3,2	86
Ungarn	22,5	115,0	700	3,18	2,5	132
Irland	37,9	113,5	904	2,68	2,7	84
Italien	31,2	170,0	694	3,71	2,5	200
Holland	25,0	122,3	847	2,56	2,4	115
Spanien	18,7	115,0	742	2,48	4,1	130
Sverige	31,1	122,7	948	2,86	1,7	97
USA	23,6	128,0	854	2,73	4,7	122

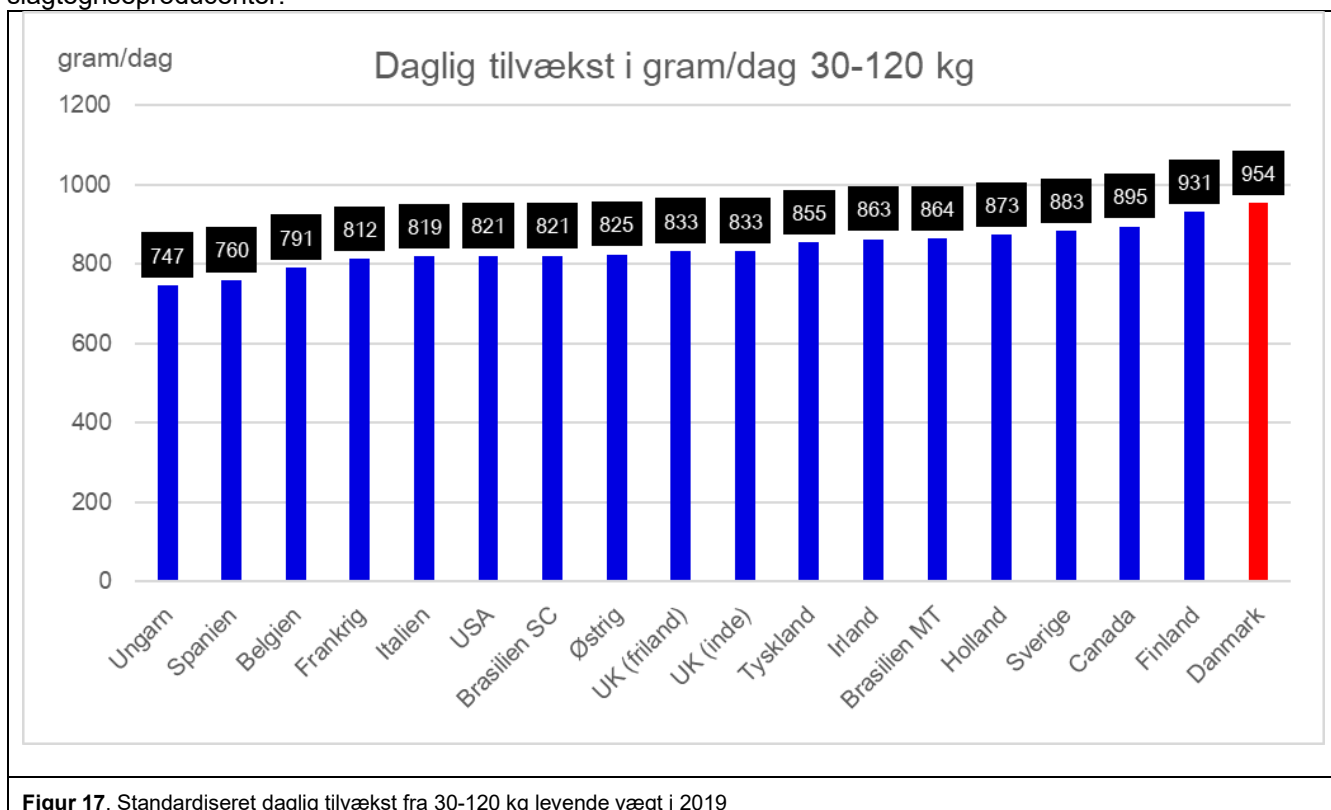
* sygestier indgår ikke i producerede grise pr. stiplads

Irland, UK, Danmark og Spanien har en slagtevægt, som er væsentligt lavere end andre lande.

Figur 16. Varm slagtevægt i 2019 (Kilde: InterPIG 2019)

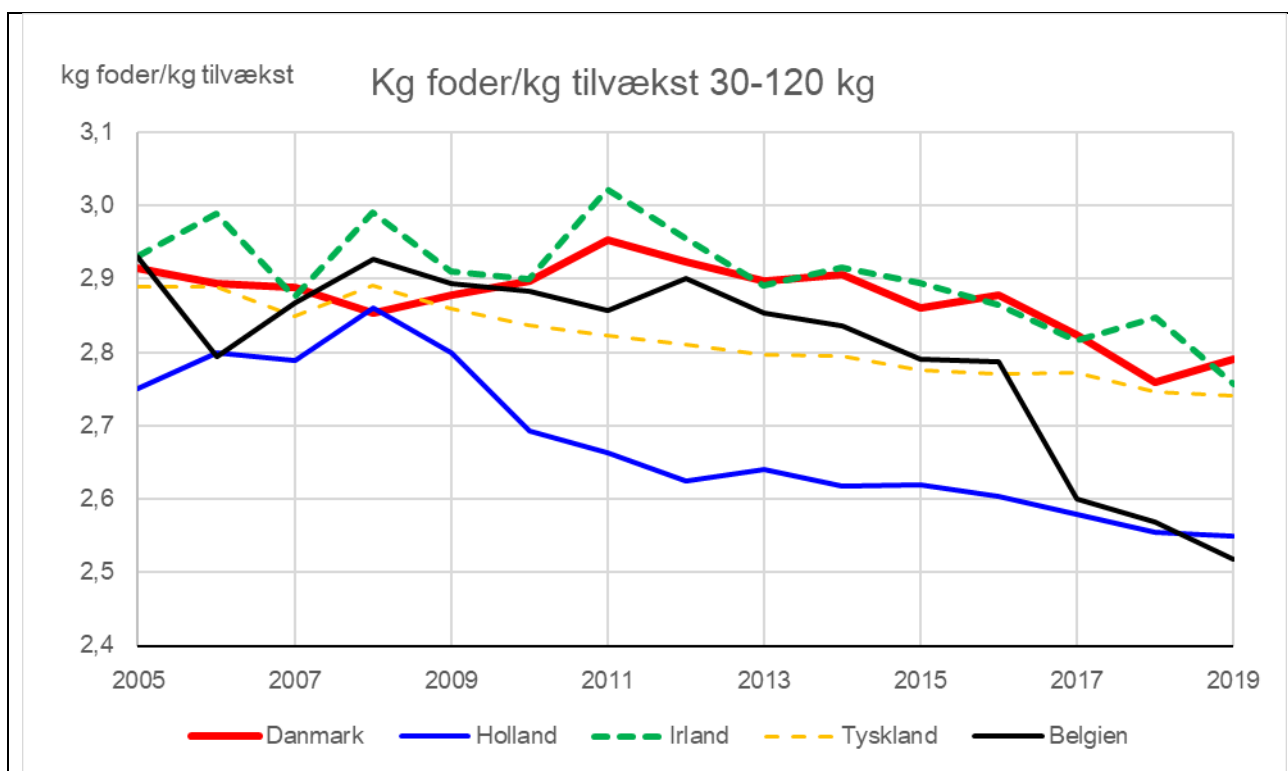
Slagtevægt har relativt stor betydning for produktionsomkostning pr. kg slagtevægt, fordi smågriseomkostningen kan fordeles ud på flere kg. Omvendt giver en høj slagtevægt lavere kødprocent og et højere foderforbrug pr. kg tilvækst. Målt på standardiseret daglig tilvækst ligger Danmark nr. 1 efterfulgt af Finland. Her har valg af ornerace stor betydning. Duroc, som bruges i Danmark, har højere daglig tilvækst end fx Pietrain-orner, et lavere foderforbrug pr. kg tilvækst, men også en lavere kødprocent. Samlet set er der ingen tvivl om at slagtegrise med Duroc, som afsættes til danske slagterier og med danske afregningsregler, giver den bedste økonomi for danske slagtegriseproducenter.

Figur 17. Standardiseret daglig tilvækst fra 30-120 kg levende vægt i 2019

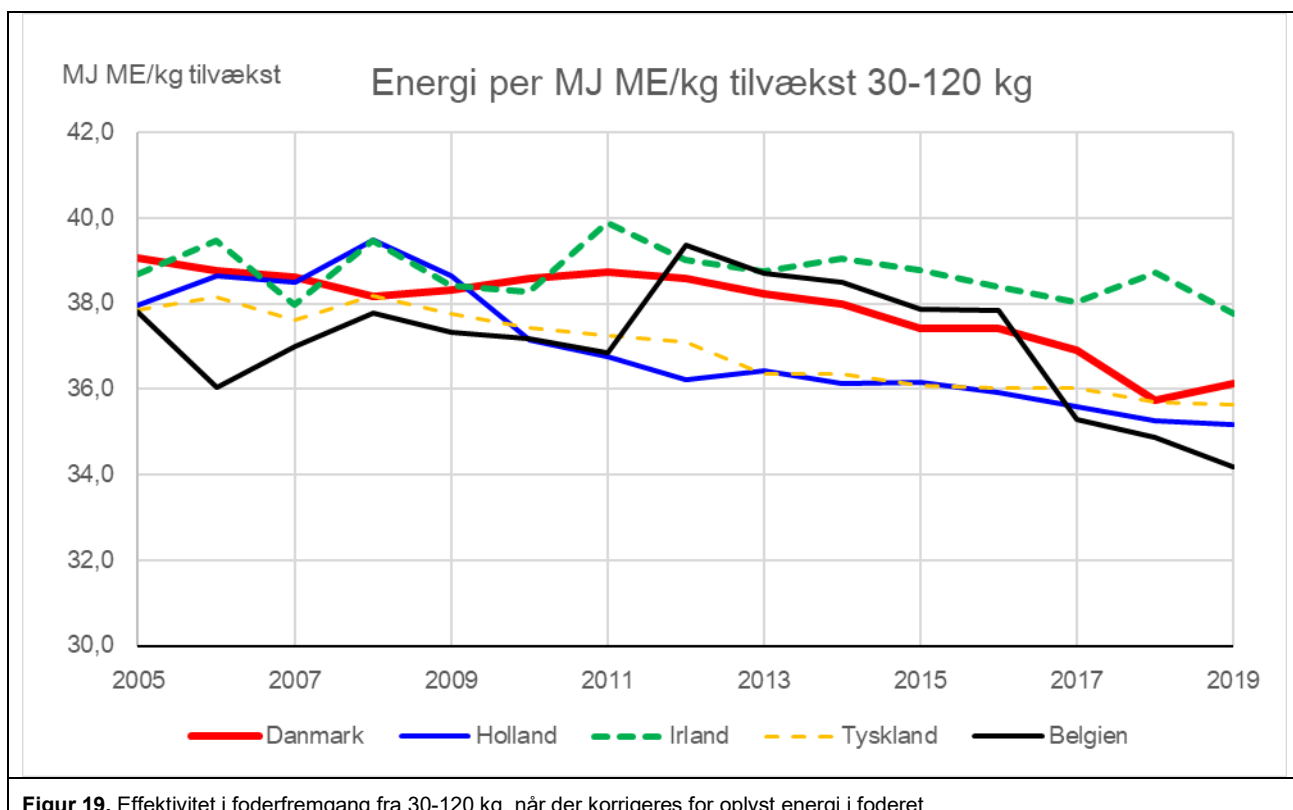
Benchmarking af foderforbrug pr. kg tilvækst er besværligt, da energiindhold som følge af forskelle i foderinput veksler og i øvrigt skal omregnes fra et nationalt system til et fælles energivurderingsystem. Energieniveauet kendes heller ikke særligt præcist år for år i andre lande. Alle disse faktorer gør, at god benchmarking af fodereffektivitet bliver meget vanskelig.

I figur 18 er udvalgte landes udvikling i fodereffektivitet siden 2003 vist som standardiseret kg foder/kg tilvækst, men standardiseret så indsættelsesvægt og afgangsvægt er ens. Levende oplyst afgangsvægt er genberegnet via varm slagtevægt ganget med 1,27 for alle lande. I dag vides det, at slagtesvindet afhænger både af vægt på grisen, men også af race. De kødfyldte racer, fx Pietrain, har et mindre slagtesvind end fx Duroc.

Figur 18. Udvikling i foderforbrug i kg foder pr. kg tilvækst fra 30-120 kg levende vægt (Kilde: InterPIG 2019 og egne beregninger)

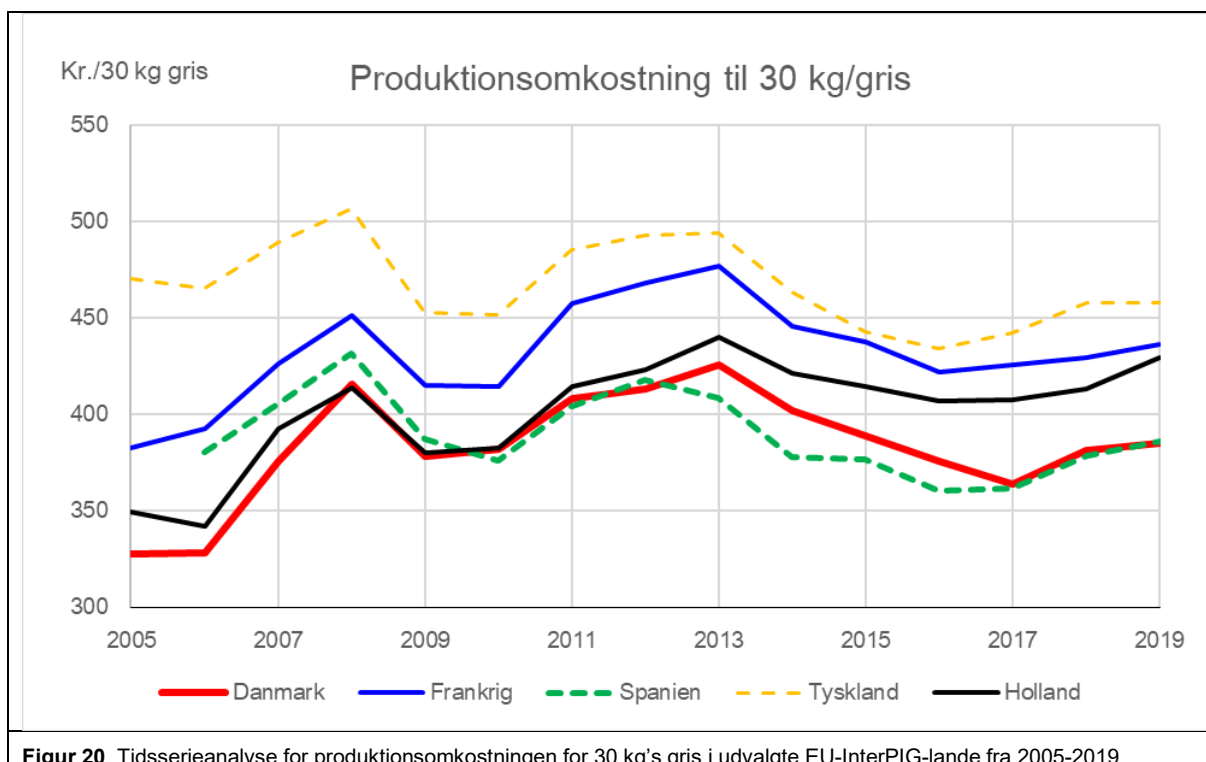
Der er store udfordringer i en international benchmarking, hvis der også skal korrigeres for energiindhold pr. kg/foder. Landene har forskellige fodervurderingssystemer. I InterPIG er data-standarden "Metabolisk energi pr. kg foder" om end med nogen usikkerhed. Omregnet til metabolisk energi ser fodereffektivitetsudviklingen ud som vist i figur 19. Der er hop i nogle landes kurve, men generelt er tendensen, at alle lande forbedrer deres foderudnyttelse.

Figur 19. Effektivitet i foderfremgang fra 30-120 kg, når der korrigeres for oplyst energi i foderet

Konkurrenceveneanalyser - smågrise

Trenden indenfor produktionsomkostninger for smågrise er, at Holland sakter bagud i forhold til Danmark, og er kommet tættere på Tyskerne som da også i 2019 fravænnede 0,1 flere grise pr. kuld end de tilsvarende hollandske. Holland kan dog stadig producere en 30 kg's gris cirka 28 kr./gris billigere end Tyskland. Spanien rykkede fra Danmark på smågrisesiden fra 2013, men afstanden mellem de to lande er nu stabiliseret via den flotte avlsfremgang i soholdet i Danmark.

Figur 20. Tidsserieanalyse for produktionsomkostningen for 30 kg's gris i udvalgte EU-InterPIG-lande fra 2005-2019

Set over en tidsserie fra 2010-2019, eller 10-års data (tabel 10), er der for gennemsnitsproducenten et tab på 7 kr./smågris ved salg til tysk Nord-West-notering, eller 5 kr./30 kg's gris i tab ved salg til SPF-pulje region 2/3, PRRS-negativ. Hvis der var solgt alene til SPF-notering i Danmark, ville tabet have været 11 kr./30 kg's gris.

Baseret på gennemsnitsproducenten er de gennemsnitlige danske produktionsomkostninger på en 30 kg's gris stort set lig med markedsprisen ved salg, men der er stor national spredning.

De små forskelle mellem hvilken markedspris/referencepris som bruges, vidner om, at den danske beregnede smågrisenotering over tid, rent faktisk stort set rammer de oplyste markedspriser af smågrisesælgerne, selv om det er en beregnet planøkonomisk notering, som ikke kan tage hensyn til udbud og efterspørgsel. Medmindre der opnås meget store tillæg udover de oplyste Puljepriser i Nord-West-notering og SPF-pulje, er det ikke så markant bedre at eksporterer smågrise som at sælge det til den beregnede notering.

Heldigvis for de danske smågriseproducenter er Nord-West-noteringen en form for basisnotering, hvor der mere er tale om en plusregulering end en minusregulering, da det er baseret på 200 smågrise som basis. Store hold ensartede smågrise, som danske soholdere har via cirka tre gange så store gennemsnitlige sobesætninger end tyskerne, opnår noget bedre priser. Det har for mange eksportører af danske smågrise nok givet en tilpas høj pris, til at nulpunktssalgprisen er opnået og mere til.

Tabel 9. Rentabilitet for dansk smågriseproducent ved salg ved 30 kg. Historiske smågrisepriser fra diverse pulje og beregnet smågrisenotering i Danmark fra 2010-2019

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Gns. 2010 - 2019
Nord-West-notering 30 kg, kr./gris	345	343	425	424	391	318	382	447	329	451	386
SPF-region 2/3, PRRS-negativ, kr./gris	334	325	425	433	390	318	377	474	337	462	388
SPF beregnet smågrisenotering ved 30 kg's smågris, kr.	347	367	403	407	386	348	380	411	334	431	381
Gns. fremstillingspris 30 kg's smågris i Danmark, kr.	381	407	413	425	402	389	375	364	381	386	392
Rentabilitet pr. smågris solgt til Nord-West-notering, kr.	-36	-64	12	-1	-11	-71	7	83	-52	65	-7
Rentabilitet pr. smågris solgt til pulje Region 2/3, PRRS-negativ, kr.	-47	-82	12	7	-12	-71	1	110	-44	76	-5
Rentabilitet pr. smågris solgt til SPF-notering, kr.	-35	-40	-10	-19	-16	-41	5	47	-47	45	-11

Model for konkurrenceevne i slagtegriseholdet i 2019

Som nævnt i metodeafsnittet kan en national produktionsomkostning for en 30 kg's gris ikke "overføres" til slagtegriseholdet, når der skal foretages en konkurrenceevnevurdering af denne driftsgren mellem tyske og danske slagtegriseproducenter. Her er smågriseprisen indsat i InterPIG-

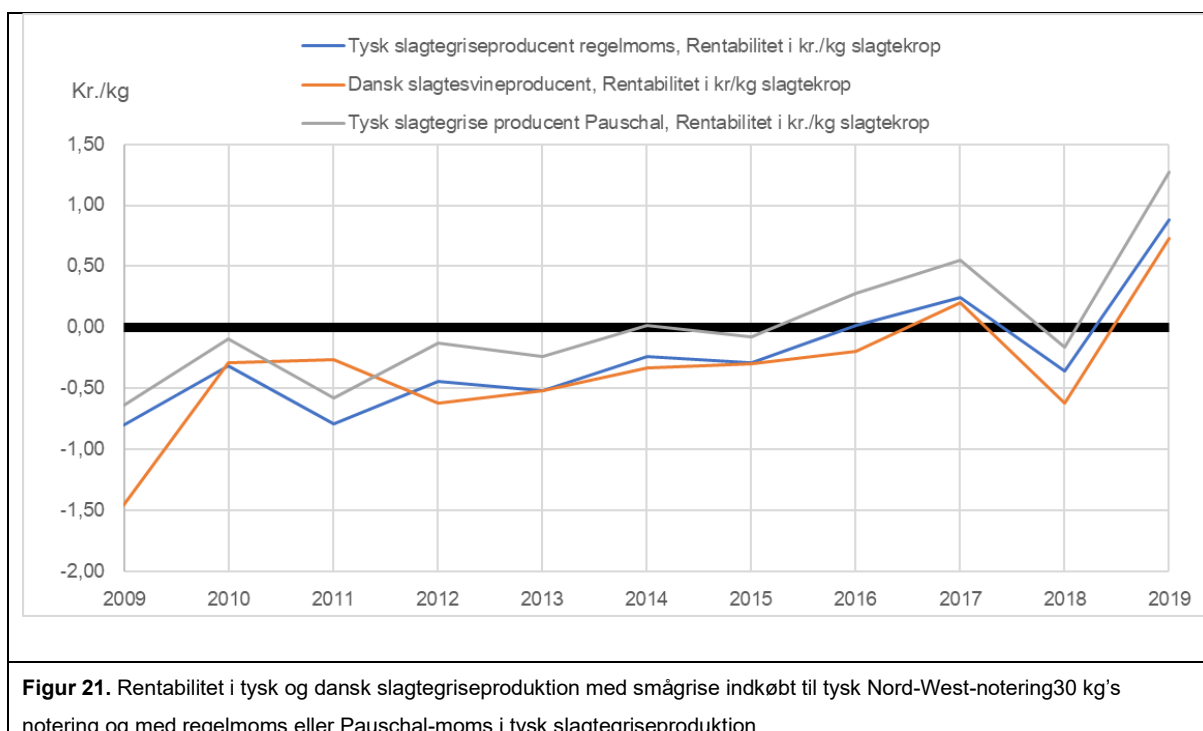
kalkunen Tysk Nord-West-notering i stedet for den nationale produktionsomkostning i henholdsvis Tyskland og Danmark.

Konkurrenceevnen for en dansk slagtegriseproducent gøres op i forhold til en tysk fra 2010-2019. Der bruges en kg-regulering på 7,45 kr./kg (som i Nord-West-notering) til at korrigere smågriseprisen for indsættelsesvægt i Danmark og Tyskland. Dertil kommer 13 kr./smågris i transportomkostninger.

Land og type producent	2010-2019
Dansk slagtegriseproducent. Rentabilitet pr. slagtesvin, kr./gris	-18,2
Dansk slagtegriseproducent. Rentabilitet i kr./kg slagtekrop	-0,2
Tysk slagtegriseproducent. Rentabilitet pr. slagtesvin, kr./gris	-17,4
Tysk slagtegriseproducent regelmoms. Rentabilitet i kr./kg slagtekrop	-0,2
Tysk slagtegriseproducent Pauschal. Rentabilitet i kr./kg gris	7,9
Tysk slagtegriseproducent Pauschal. Rentabilitet i kr./kg slagtekrop	0,1

Et 10-årigt gennemsnit viser et dansk tab på 18 kr./slagtegris og et tysk tab på 17 kr./slagtegris under regelmoms. Umiddelbart er det med markedspriser på smågrise samme resultat for tyske og danske slagtegriseproducenter, men opgørelserne er lavet med regelmoms. Som det tidligere er beskrevet i fx Notat nr. 1219 "Konkurrencen om de danske smågrise", er der cirka 80 % af de tyske slagtegrise, som leveres under Pauschal-ordningen, som er et forsimplet tysk moms-system for landbrug. Der har de sidste 10 år været 8 kr. i positiv rentabilitet ved Pauschal-produktion i Tyskland. Dette giver en beregnet gennemsnitsgevinst på 25,3 kr./slagtegris ved at producere uden momsregnskab i Tyskland set over de sidste 10 år.

I 2018 har EU indledt en undersøgelse af, om Pauschal er en overtrædelse af EU-lovgivningen. Det er måske snarere omfanget af, hvor mange som kan benytte ordningen, der interesserer EU. Denne sag er ikke afsluttet. EU siger til Tyskland, at den faste sats på 10,7 % i Pauschal er for høj og giver skjult statsstøtte til tysk landbrug. Her argumenterer den tyske regering imod og de mener endda, at satsen er lidt for lav. Ordningen er generel for tysk landbrug, men for slagtegriseproduktion i Tyskland er standardsatsen i hvert fald god. 25 kr./slagtegris i "ekstra bundlinje resultat" er mange penge. Sådanne ting er med til af forklare, hvorfor slagtegriseproduktionen har haft det sværere i Danmark end i Tyskland. I Danmark er de samlede omkostninger fra fødsel til slagtning trukket ned af de lave produktionsomkostninger på en 30 kg's gris. Det kan andre lande i et åbent EU-marked drage nytte af, og det sker via Danmarks smågriseeksport. Det som et land er mest konkurrencedygtigt på, skal jo udnyttes.

Det ses af figur 21, at en tysk Pauschal-producent alle årene klarer sig bedre end en tysk regelmoms-producent. Det ses også, at det kun i 2011 var bedre at være dansk slagtegriseproducent end en tysk.

Hvordan lander sagen om overtrædelsesprocedurer mellem EU og Tyskland?

Fra dansk side er gættet nok, at tyskerne bliver nød til at begrænse dem, som kan bruge ordningen, og det er godt nyt for danske slagtegriseproducenter, men mindre godt nyt for eksportprisen. En fjernelse/formindskelse af Pauschal-systemet i Tyskland vil formindske betalingsvilligheden for en smågrise, og det sætter sig på eksportprisen.

I det hele taget er der stor usikkerhed om tysk griseproduktions fremtid, og hvordan det kommer til at skulle foregå. Der er stor fokus på dyrevelfærdsdebatten, såsom om søer skal være løse i diegivningen. Deres specielle krav om totalbedøvelse ved kastration af han-pattegrise får måske også betydning for dansk smågriseeksport. I Danmark og andre lande bruges lokalbedøvelse inden kastrering, ikke totalbedøvelse.

Deres Tierwohl-program betalt af supermarkeds kæder kommer vist til at fortsætte. Indtil videre har de fleste supermarkeds kæder været med i en ordning, hvor de siden 2015 har betalt en afgift for mere dyrevelfærd i Tyskland. Beløbet blev hævet fra cirka 30 til 47 øre/kg kød solgt i 2018. Denne afgift giver cirka 970 mio. kr. årligt til at købe sig til mere dyrevelfærd i tyske landbrug via en frivillig ordning.

Ordningen bliver måske suppleret eller helt erstattet af nationale programmer, hvor staten betaler for mere dyrevelfærd i griseproduktionen via et investeringsstøtteprogram. Delstaten Niedersachsen har i både 2019 og 2020 brugt 60 mio. kr. på at købe mere dyrevelfærd i griseproduktionen. Pengene er fordelt på en produktion svarende til 337.000 slagtegrise, 432.000 smågris og 4.400 søer. I runde tal cirka 66 kr./gris.

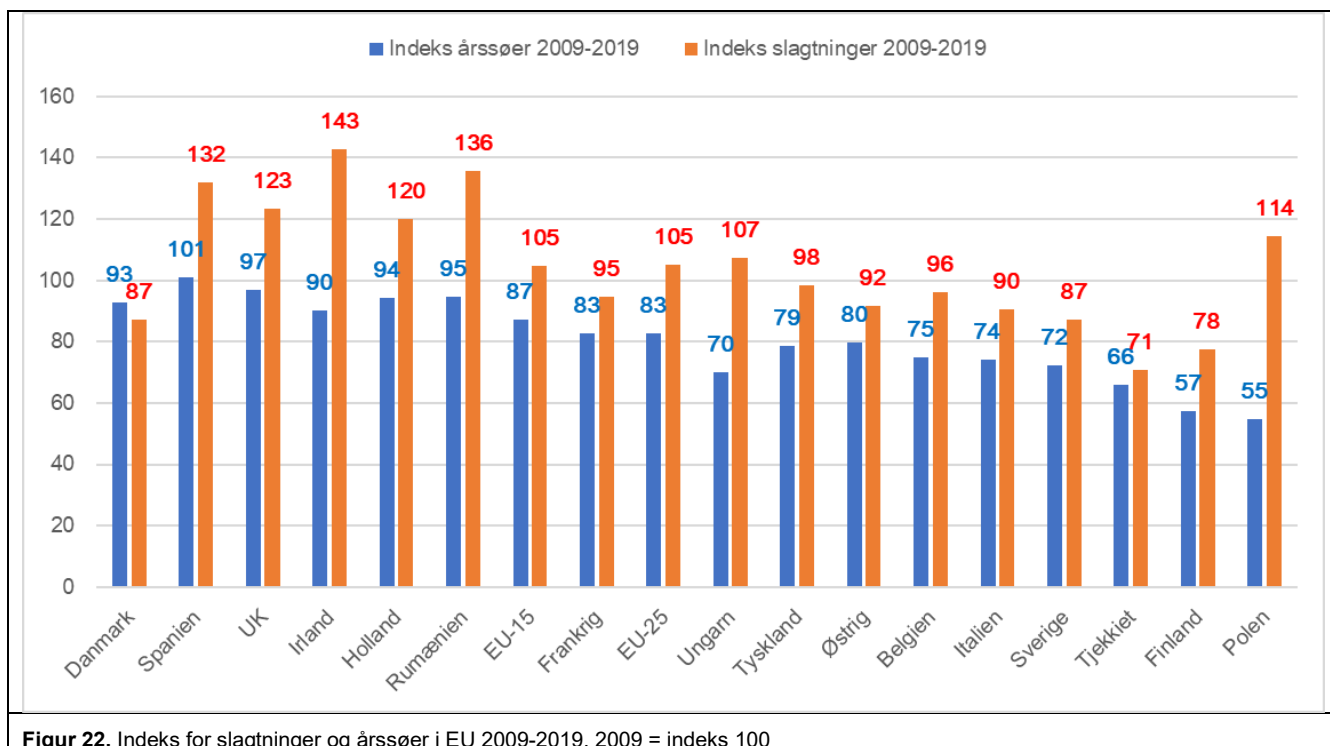
Der er stor fokus på dyrevelfærden i griseproduktionen i Tyskland i 2020. Der er måske planer om store investeringsstøttepakker, hvis Tyskland indfører øgede dyrevelfærdskrav målt på, om søer skal være løse i diegivende eller øget areal pr. gris. Nogle delstater i Tyskland kører ved siden af Tierwohl-programmet deres eget dyrevelfærdsprogram.

Tyskland er en meget vigtig interessent for dansk griseproduktion, også fordi de i 2019 importerede cirka 6,8 mio. smågrise fra Danmark.

So- og slagteindeks 2009-2018

Udviklingen i slagtinger pr. land og antal årssøer er vist i figur 20 og er indekseret, så 2019 står i forhold til 2009. I EU falder soantallet generelt. Den store avlsfremgang gør, at der skal bruges færre søer til en fortsat stigende produktion målt i slagtinger og kødproduktion i EU. Siden 2009 er sobestanden i EU 25 faldet med 17 %, og i de gamle EU-lande (EU-15) med 13 %. Antal slagtinger er dog steget med 5 % i EU generelt.

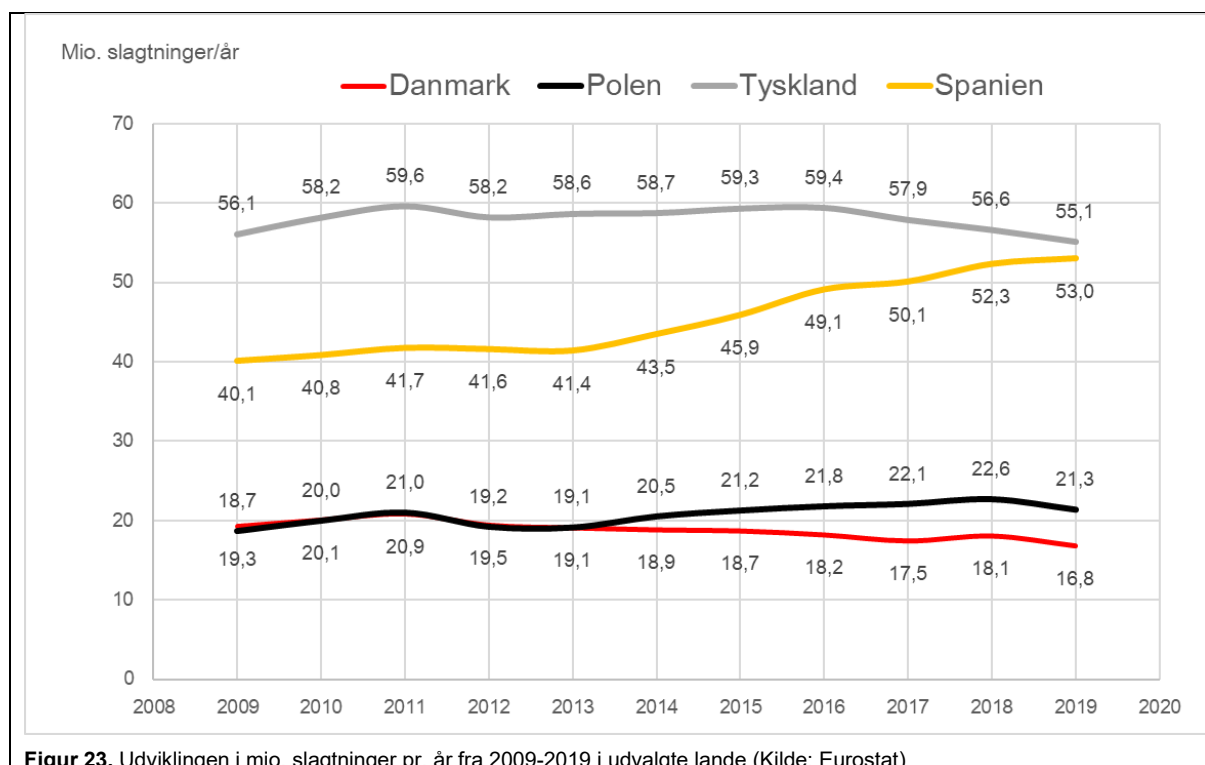
Spanien har de sidste 10 år kunne bevare soantallet (index 101), men har samtidigt øget antal slagtinger med 32 %.

Figur 22. Indeks for slagtinger og årssøer i EU 2009-2019. 2009 = indeks 100

Udviklingen i antal slagtinger i Tyskland, Danmark, Spanien og Polen fremgår af figur 23. Tyskland har toppet, mens Spanien har vundet momentum siden 2013, hvilket passer godt med rentabilitetsudviklingen i landet pr. kg grisekød. Polen har været gået frem i antal slagtinger, men falder lidt i 2019. Polen har en stor import af smågrise, primært fra Danmark. Danmark viser generelt tilbagegang, men der var dog en stigning i antal slagtinger i 2018, som så faldt igen i 2019. De dårlige smågrisepriser i 2018 gjorde det mere rentabelt for de integrerede besætninger at sænke

slagtevægten, mod at producerer de flere grise. Dette blev der så lavet om på i 2019 med gode smågrisepriser ved eksport, hvorfor antal slagtninger i Danmark igen faldt.

Figur 23. Udviklingen i mio. slagtninger pr. år fra 2009-2019 i udvalgte lande (Kilde: Eurostat)

I tabel 11 er udviklingen i søer, antal slagtninger, gennemsnitlig slagtevægt og EU's samlede produktion af grise (EU28) indekseret med 2009 som basisår. Cirka hver sjette so er forsvundet fra EU28 siden 2008, men det er kun hver syvende i EU15, mens der i alle nye medlemsstater i EU siden 2004 er forsvundet cirka hver tredje so. EU's produktion af grisekød er øget med cirka 10 % fra 2009-2019.

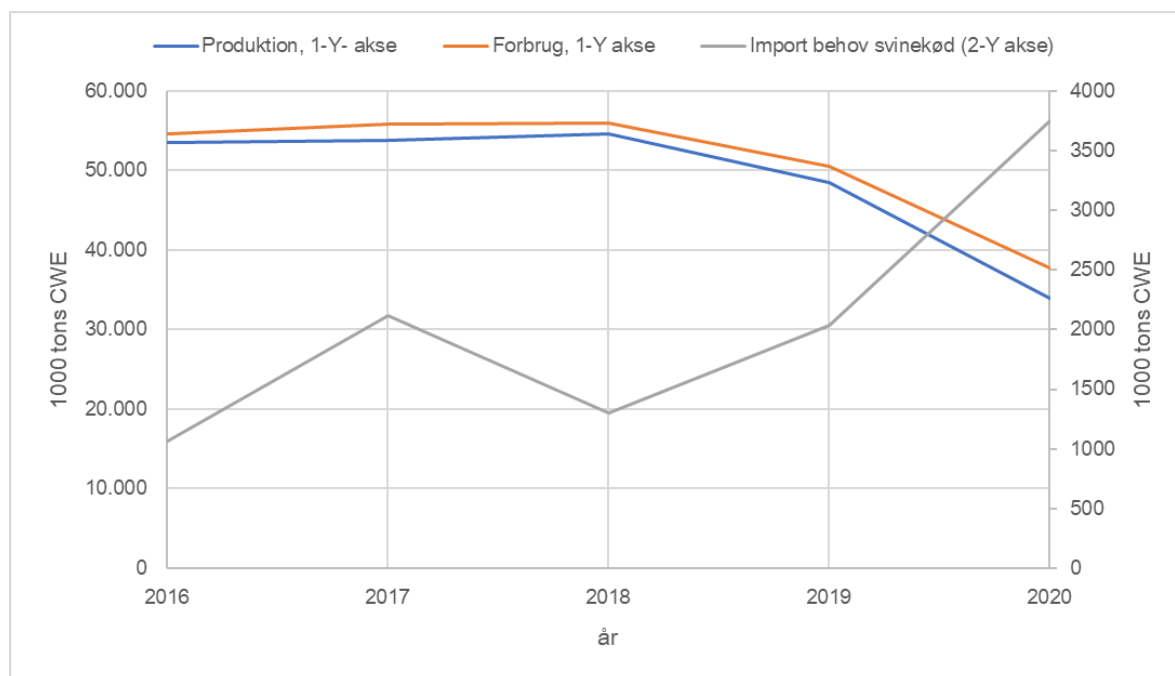
Tabel 10. Indekseret tal fra 2009 til 2019. 2009=100

Indeks 2008-2018	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Søer i EU28	100	97	94	90	88	88	86	84	85	82	83
Søer i EU15	100	97	95	92	91	91	90	88	88	87	87
Søer i EU28- EU15	100	98	86	82	78	77	71	71	72	65	64
Slagtninger i EU15	100	102	104	102	102	102	105	106	104	106	105
Slagtninger i EU28- EU15	100	104	108	101	101	106	110	113	113	116	112
Gns. slagtevægt i EU 28, indeks	100	100	100	101	101	101	102	102	103	103	104
EU-grisekødsproduktion, indekseret	100	103	105	103	103	104	107	109	108	111	110

Verdensmarkedet

Cirka 50 % af verdens produktion af grisekød har historisk været i Kina. Afrikansk svinepest i Kina startede i 2018 og spredte sig med lynets hast over hele landet, som det også skete i Vietnam. Fra 2017 til 2020 er produktionen faldet med 37 %, og forbruget er faldet med 32 %, efterladende et importbehov af grisekød, som er steget med cirka 77 %.

Grisekød er i en stor udstrækning blevet erstattet af kyllingekød på det kinesiske marked og lidt forøget forbrug af oksekød. Hvad der sker på længere sigt, vides vel ikke helt i Kina. Historisk har kineserne fulgt den strategi på fødevarerområdet, at de er "tilnærmelsesvis" selvforsynende med kød. Højkonjunktur i grisekonjunkturer, som også præger 2020, vil vel vare lige så længe indtil det øjeblik hvor Kina får oprettet produktionen af grisekød igen, så importbehovet mindsket.

Figur 24. Kinas produktion og forbrug af grisekød samt nettoimportbehov 2016-2020 (Kilde: IHS Markit)

Om kinesernes forbrug af svinekød ændres på lang sigt er svært at spå om. P.t. har man i Kina delvist substitueret grisekød med egen ekstra produktion af primært kyllingekød.

Konklusion

Målt på produktionsomkostning ligger Danmark fortsat helt i EU-InterPIG top, dog efter Belgien og Spanien i 2019. Spanien er en stor konkurrent til Danmark både indenfor EU og udenfor, da de udvider deres griseproduktion meget. Spanien er udover at være konkurrencedygtige målt på fremstillingsprisen også meget stærke på afregningssiden. I 2019 fik de en afregningspris, som var 44 øre/kg højere end den danske.

Dansk konkurrenceevne målt på produktionsomkostningen på en 30 kg's gris bevares. Der er fortsat stort set status quo mellem at være slagtegriseproducent i Tyskland og Danmark med regelmoms målt på rentabiliteten. Med det tyske Pauschal-system er det dog bedre at være en tysk end en dansk slagtegriseproducent. Dette har givet dem cirka 25 kr./slagtegris over 10 år i forhold til regelmoms på slagtegrisesiden. Pauschal-systemet undersøges i øjeblikket af EU, for om der er sket en overtrædelse af EU-lovgivningen. Pauschal-systemet afvikles næppe i Tyskland, men det bliver måske reduceret i omfang, når armlægningen mellem Tyskland og EU er overstået.

Udover Afrikansk svinepest i Tyskland, som blev fundet i vildsvinebestanden i september 2020, er der stor fokus på dyrevelfærd i griseproduktionen i Tyskland. Tierwohl-programmet fortsætter. Udover dette er der måske planer om store investeringsstøttepakker, hvis Tyskland indfører øget dyrevelfærdskrav målt på, om søer skal være løse i diegivende eller øget areal pr. gris. Nogle delstater i Tyskland kører ved siden af Tierwohl-programmet deres eget dyrevelfærdsprogram.

Tabel 11. 10-årig vurdering af dansk svineproduktions rentabilitet

År	Middel 2010-2019
Dansk slagtegriseproducent. Rentabilitet pr. slagtesvin, kr./gris	-18,2
Dansk slagtegriseproducent. Rentabilitet i kr./kg slagtekrop	-0,22
Tysk slagtegriseproducent regelmoms. Rentabilitet pr. slagtesvin, kr./gris	-17,4
Tysk slagtegriseproducent regelmoms. Rentabilitet i kr./kg slagtekrop	-0,18
Tysk slagtegriseproducent Pauschal. Rentabilitet pr. slagtesvin, kr./gris	7,9
Tysk slagtegriseproducent Pauschal. Rentabilitet i kr./kg slagtekrop	0,08
Dansk smågriseproducent. Rentabilitet pr. smågris solgt til tysk Nord-West-notering	-7
Dansk smågriseproducent. Rentabilitet pr. smågris solgt til dansk pulje Region 2/3 PRRS-negativ	-5
Dansk smågriseproducent. Rentabilitet pr. smågris solgt til beregnet SPF-notering	-11

De gode verdensmarkedspriser er præget af Afrikansk svinepest rundt omkring - mest i Østeuropa, Rusland og Asien, men det huserer også i Tyskland nu.

Referencer

- [1] Udesen, F. (2020): Grundlag for den beregnede smågrisenotering - juni 2020. Notat nr. 2020, SEGES Svineproduktion.
- [2] Hansen C. (2020): Landsgennemsnit for produktivitet i produktion af grise i 2019. Notat nr. 2014, SEGES Svineproduktion.
- [3] Christiansen, M.G. & F. Udesen (2012): Konkurrencen om de danske smågrise. Notat nr. 1219, Videncenter for Svineproduktion.
- [4] Agribenchmark PIG 2019 data.

NAV nr.: 5539 -2014, arbejdsmappe 1

//TOG//

Dyregruppe: Smågrise, slagtegrise, søer
Fagområde: Økonomi

Tlf.: 33 39 45 00

svineproduktion@seg.es.dk

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.